

Univerza v Ljubljani
Pravna fakulteta

NAČELO VZAJEMNEGA PRIZNAVANJA SODNIH ODLOČB IN VARSTVO
USTAVNIH JAMSTEV
(magistrska naloga)

Avtor: Ana Oštir
Mentor: izr. prof. dr. Primož Gorkič

Ljubljana, september 2017

Povzetek

Avtorica obravnava in analizira načelo vzajemnega priznavanja sodnih odločb, ki kot alternativa harmonizaciji pravil na ravni EU, ob minimalnem preverjanju formalnosti, uveljavlja avtomatično veljavnost in uporabo sodne odločbe ene države članice v vseh ostalih. Na začetku preveri, ali je s sprejetjem instrumentov na temelju načela vzajemnega priznavanja prišlo do prekoračitve pristojnosti organov EU. Pri presoji se osredotoči na prvi in najbolj učinkovit instrument načela vzajemnega priznavanja, i.e. evropski nalog za prijetje in predajo. Instrument odpravlja številne zavrnitvene razloge, ki so veljali v sistemu izročitve, avtorica pa izpostavi odsotnost zavrnitvenega razloga, zaradi kršitve človekovih pravic, ki je eden najbolj kontroverznih elementov evropskega naloga za prijetje in predajo. Kritično predstavi položaj ustavnih jamstev v sistemu mehanizmov načela vzajemnega priznavanja. Preveri tudi, kakšna je raven varstva nekaterih ključnih jamstev, kot so pravica do sodnega varstva, načelo zakonitosti in dvojna kaznivost, načelo *ne bis in idem* in kako so varovane pravice posameznika v kazenskem postopku. Osrednji cilj dela je ugotoviti, ali je načelo vzajemnega priznavanja uspešna alternativa harmonizacije kazenskega prava na ravni EU, ki zagotavlja zadostno varstvo posameznika v kazenskem postopku.

Abstract

Author presents and analyses the principle of mutual recognition of judgements, which as an alternative to harmonisation of rules at EU level, enforces automatic validity and applicability of judgements from one member State in all other States with minimal formalities. First, the author examines, whether the EU exceeded its powers when applying mutual recognition instruments. The focus of the analysis is on the first and most effective mutual recognition instrument, i.e. European Arrest Warrant. The instrument limits numerous grounds for refusal, which were applied in extradition proceedings, one of the most controversial elements of the European Arrest Warrant being that human rights violations are not set as grounds for refusal. The author critically considers the status of constitutional guarantees within the system of mutual recognition instruments. While assessing the level of protection of some of the most crucial guarantees, such as a right to judicial protection, the principle of legality and double jeopardy, *ne bis in idem* principle, the author considers the protection of rights of an individual in criminal proceedings. The main objective of the work is to evaluate, whether the principle of mutual recognition is a successful alternative to harmonisation of criminal law at EU level and whether it provides sufficient protection of an individual in criminal proceedings.

KLJUČNE BESEDE: Načelo vzajemnega priznavanja, ustavna jamstva, evropski nalog za prijetje in predajo, pristojnost EU, harmonizacija, klavzula o prepovedi poslabšanja položaja, Listina EU o temeljnih pravicah, sodna praksa SEU, dvojna kaznivost, načelo *ne bis in idem*.

KEY WORDS: Principle of mutual recognition, constitutional guarantees, european arrest warrant, competence of the EU, harmonisation, non-regression clause, Charter of Fundamental Rights of the EU, jurisprudence of ECJ, double criminality, *ne bis in idem* principle.

Kazalo

1. Uvod.....	5
2. Načelo vzajemnega priznavanja in instrumenti sprejeti na podlagi načela.....	7
3. Uporaba ustavnih jamstev glede na načelo vzajemnega priznavanja sodnih odločb v EU: primer ENPP	13
3.1. ALI JE BILO Z UPORABO INSTRUMENTA OKVIRNEGA SKLEPA PREKORAČENA PRISTOJNOST ORGANOV EU?	14
3.2. ZAVRNITEV IZVRŠITVE ENPP NA PODLAGI NACIONALNIH USTAVNIH DOLOČB IN KLAUZULA O PREPOVEDI POSLABŠANJA POLOŽAJA.....	18
3.3. ZAVRNITEV IZVRŠITVE ENPP Z ARGUMENTOM VARSTVA ČPS, KOT JIH VARUJE LTS	26
3.4. PRAVICA DO SODNEGA VARSTVA V SISTEMU ENPP	32
3.4.1. POJEM »SODNA ODLOČBA«.....	32
3.4.2. FORMALNI PREIZKUS V POSTOPKU »PREDAJE« IN V POSTOPKU »IZROČITVE«.....	36
3.5. NAČELO ZAKONITOSTI V KAZENSKEM PRAVU IN DVOJNA KAZNIVOST. 40	
3.6. <i>NE BIS IN IDEM</i> KOT USTAVNO IN NADNACIONALNO JAMSTVO.....	45
4. Sklep.....	53
5. Viri in literatura.....	55

1. Uvod

Namen magistrske naloge je preučiti načelo vzajemnega priznavanja sodnih odločb danes in ugotoviti, ali je uspešna in učinkovita alternativa harmonizaciji kazenskega prava, na katero države članice ob njegovi uveljavitvi še niso bile pripravljene. Na ravni Evropske unije (v nadaljevanju: EU) so se šele v zadnjih letih oblikovali skupni standardi glede določenih kazenskih kvantel, tj. pravice do zagovornika, pravice do obveščenosti in pravice do tolmača, nekateri vidiki domneve nedolžnosti ter pravice biti navzoč na sojenju, harmonizacije na kazensko procesnem področju sicer ni. Vprašljivo je, ali načelo vzajemnega priznavanja omogoča ustrezno varstvo procesnih kvantel v državah članicah ter ali ob pomanjkanju skupnih standardov vodi do različnih ravni jamstev znotraj posamezne države članice.

Največji praktični problemi pri uveljavljanju načela vzajemnega priznavanja in vzrok za nezaupanje med državami članicami so pomanjkanje skupnih standardov v kazenskem postopku, razlike v kazenskem materialnem in procesnem pravu med državami članicami, različni jeziki, morebitne negativne predhodne izkušnje mednarodnopravnega sodelovanja v kazenskih zadevah, k neučinkovitosti prispeva tudi nerazvitost sodobnih komunikacijskih tehnik v pravosodnih postopkih v določenih državah članicah.¹ In obratno, podobni pravni sistem, isti jezik, predhodne pozitivne izkušnje pri sodelovanju v kazenskih zadevah so dejavniki, ki povečujejo medsebojno zaupanje, razvita uporaba moderne tehnologije v pravosodju pa omogoča hitrejše in učinkovitejše sodelovanje. Tako Nemčija najbolje sodeluje z Avstrijo in Švico, Velika Britanija pa z Irsko. Podobni sistemi prinesejo večje zaupanje in posledično lažje in bolj učinkovito sodelovanje. To kaže, da učinkovito izvajanje načela vzajemnega priznavanja v praksi terja harmonizacijo določenih kazenskih procesnih pravil in kazenskih materialnih pravil. Harmonizacija standardov v kazenskem postopku pa odpre novo dilemo. Minimalna harmonizacija, ki bi določila najnižji skupni imenovalec in državam članicam dopuščala, da uporabijo višje nacionalne standarde, je nesprejemljiva v povezavi z načelom vzajemnega priznavanja. V sistemu vzajemnega priznavanja, pomeni harmonizacija postopkovnih pravil, poenotenje pravil na ravni EU, državam članicam pa ni dana možnost uporabe višjih ustavnih jamstev. Ključno vprašanje tako postane, kje postaviti mejo.

Načelo vzajemnega priznavanja sodnih odločb je osrednje načelo pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah na ravni EU. Kot tako se prepleta s ključnimi dilemami področja, tj.

---

¹ Julia Sievers, *Managing diversity: The European Arrest Warrant and the potential of mutual recognition as a mode of governance in EU Justice and Home Affairs*, prispevek na EUSA Tenth Biennial International Conference in Montreal, 17.–19. 5. 2007, str. 29–31.

problematiko pristojnosti EU na tem področju, vprašljivostjo medsebojnega zaupanja držav članic, vprašanjem harmonizacije kazenskega (procesnega) prava, zagotavljanjem varstva ustavnih in konvencijskih² pravic posamezniku v kazenskem postopku, zlasti prepoved diskriminacije, pravica do sodnega varstva in načelo zakonitosti.

---

² Navezava na Evropsko konvencijo o človekovih pravicah (v nadaljevanju: EKČP).

2. Načelo vzajemnega priznavanja in instrumenti sprejeti na podlagi načela

Tradicionalno načelo vzajemnega priznavanja ni bilo uveljavljeno v mednarodnem pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah.³ S sodbo Sodišča Evropskih Skupnosti (v nadaljevanju: »SEU«) v zadevi *Cassis de Dijon*⁴ je bilo načelo vzpostavljeno na področju notranjega trga.⁵ Po uspešni uveljavitvi načela na področju pravosodnega sodelovanja na civilnem in gospodarskem področju, je Združeno kraljestvo leta 1998 predlagalo uporabo načela v kazenskih zadevah.⁶ Cilj načela je omogočiti priznanje in izvršitev sodnih odločb drugih držav članic z minimalnim preverjanjem veljavnosti, brez harmonizacije pravil na ravni EU.⁷ Ker države članice še niso bile pripravljene sprejeti skupnih standardov na področju kazenskega prava, je načelo vzajemnega priznavanja predstavljalo alternativo harmonizaciji in namesto skupnega EU standarda, ki bi terjal pogajanja in spreminjanje nacionalnih jamstev, države članice »zgolj« priznajo nacionalne standarde druge države članice.⁸ Tako je predstavljalo načelo vzajemnega priznavanja »potovanje v neznanu«, saj je od nacionalnega sodnika terjalo, da uporabi oziroma presoja instrument skladno s standardi, ki veljajo v drugi državi.⁹ Predlog uveljavitve načela na kazenskem področju je bil predmet kritik in polemik, zlasti glede neprimernosti avtomatičnega prenosa načela s področja notranjega trga na kazenskopravno področje.¹⁰ Področji sta nedvomno kvalitativno povsem različni, notranji trg EU temelji na konkurenčnosti, fleksibilnosti, cilja na maksimiranje dobička, medtem ko načelo zakonitosti v kazenskem pravu terja vnaprej določena jasna pravila, zagotoviti je potrebno ravnotežje med dolžnostjo države po kazenskem pregonu in z varstvom pravic posameznika.¹¹ Ob tem je vredno omeniti še, da si pravni sistemi posameznih držav članic niso enaki niti glede

³ Z izjemo Danske, Finske, Islandije, Norveške in Švedske. (v: Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, str. 49.)

⁴ Sodba Sodišča ES, Rewe-Zentral AG (*Cassis de Dijon*), C-120/78 z dne 20. 2. 1979.

⁵ Libor Klimek, *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law*, Springer International Publishing, Cham, 2017, str. 4; Samuli Miettinen, *Criminal Law and Policy in the European Union*, Routledge, Oxfordshire, 2013, str. 178.

⁶ Ed. Christina Eckes, Theodore Konstadinides, *Crime within the Area of Freedom, Security and Justice: A European Public Order*, Cambridge University Press, 2011, str. 225.

⁷ Susie Alegre, Maria Leaf, *Mutual Recognition in European Judicial Cooperation: A Step Far Too Soon? Case Study of European Arrest Warrant v: European Law Journal*, 10, 2004, 2, str. 202.

⁸ Libor Klimek, *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law*, Springer International Publishing, Cham, 2017, str. 7; Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 332; Valsamis Mitsilegas, *The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU*, v: *Common Market Law Review*, 43, 2006, str. 1281.

⁹ Valsamis Mitsilegas, *The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU*, v: *Common Market Law Review*, 43, 2006, str. 1281.

¹⁰ Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 118.

¹¹ Petra Sešek, *Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga*, Ljubljana, 2010, str. 52.

temeljnih načel kazenskega procesnega prava. Če tradicionalni inkvizitorni sistemi temeljijo na načelu materialne resnice, tega načela v adversarnem sistemu ne poznajo. Četudi prihaja do prelivanja posameznih elementov sistemov drug v drugega in čistih oblik le-teh ne poznamo več, pomena in vpliva tradicije kazenskega postopka v posamezni državi članici ni dopustno zanemariti.

V Tampereju na srečanju Evropskega sveta leta 1999 je bilo načelo vzajemnega priznavanja sprejeto kot osrednje gibalno sodelovanja na območju svobode, varnosti in pravice.¹² V Zaključkih iz Tampereja so na ravni EU določili, da naj bi načelo vzajemnega priznavanja postalo temeljni kamen (*»cornerstone«*) pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, kar v svoji praksi potrjuje tudi SEU.¹³ Prvi instrument, ki temelji na načelu vzajemnega sodelovanja, je bil po prvotnih zapletih potrjen s strani držav članic iz povsem političnih razlogov, ki so sledili terorističnemu napadu 11. septembra.¹⁴ To je bil Okvirni sklep o evropskem nalogu za prijetje in predajo med državami članicami (v nadaljevanju: ENPP).¹⁵ Okvirni sklep o ENPP je predstavljal izhodiščni načrt (*»blueprint«*) za vse nadaljnje instrumente, ki so bili sprejeti na podlagi načela vzajemnega priznavanja.¹⁶ Sledili so mu še Okvirni sklep o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v EU¹⁷, ki je uvedel priznavanje in izvršitev sklepov o zasegu, ki so jih izdali pravosodni organi države članice z namenom zavarovanja dokaza naknadnega odvzema premoženja, v drugi državi članici. Zatem so okvirni sklepi določili vzajemno priznavanje denarnih kazni¹⁸, odredb o zaplembi¹⁹, sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so

---

¹² Susie Alegre, Maria Leaf, Mutual Recognition in European Judicial Cooperation: A Step Far Too Soon? Case Study of European Arrest Warrant v: European Law Journal, 10, 2004, 2, str. 200.

¹³ SEU, Artur Leyman in Aleksej Pustovarov, C-388/08 z dne 1.12.2008, §49; SEU, Melvin West, C-192/12 z dne 28.6.2012, §55; SEU, Jeremy F. v Premier ministre, C-168/13 z dne 30. 5. 2013, §36; SEU, Francis Lanigan, C-237/15 z dne 16. 7. 2015, §36; SEU, Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §79.

¹⁴ Murphy, Cian C., The European Evidence Warrant: Mutual Recognition and Mutual (Dis)Trust?, September 2010 v: Crime within the Area of Freedom, Security and Justice: A European Public Order, Cambridge University Press, 2011, str. 228.

¹⁵ Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, UL L 190, 18. 7. 2002, str. 1–20; spremenjen z: Okvirni sklep Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe, UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24–36.

¹⁶ Florian Geyer, European Arrest Warrant: Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad: Court of Justice of the European Communities, Judgment of 3 May 2007, Case C-303/05, European Constitutional Law Review, 4(1), 2008, str. 51 v: Libor Klimek, European Arrest Warrant, Springer International Publishing, Cham, 2015, str. 73.

¹⁷ Okvirni sklep Sveta 2003/577/PNZ z dne 22. julija 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji, UL L 196, 02/08/2003 str. 0045–0055.

¹⁸ Okvirni sklep Sveta 2005/214/PNZ z dne 24. 2. 2005 o uporabi načela vzajemnega priznavanja denarnih kazni, UL L 76, 22. 3. 2005, str. 16–30.

¹⁹ Okvirni sklep Sveta 2006/783/PNZ z dne 6. 10. 2006 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi, UL L 328, 24. 11. 2006, str. 59–78.

izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji²⁰, sodb in pogojnih odločb, zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami²¹, odločb o nadzornih ukrepih med državami članicami Evropske unije kot alternativni začasemu priporu^{22,23}. Na temelju načela vzajemnega priznavanja je bil sprejet tudi Okvirni sklep upoštevanju obsodb med državami članicami Evropske unije v novem kazenskem postopku²⁴. Problematiko uporabe dokazov pridobljenih v eni državi članici v kazenskem postopku v drugi državi članici je EU skušala rešiti z Okvirnim sklepom o evropskem dokaznem nalogu za namene pridobitve predmetov, dokumentov in podatkov za uporabo v kazenskih postopkih²⁵, vendar ta instrument nikoli ni zaživel v praksi, temveč je povzročil zgolj zmedo in je v splošnem smatran za zgrešen ukrep, zato je bil lansko leto odpravljen^{26,27}. Tako sta Evropski parlament in Svet, aprila 2014, sprejela Direktivo o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah²⁸, ki so jo morale države članice implementirati do 22. maja letos.²⁹ Direktiva namesto evropskega dokaznega naloga, ki se je lahko izdal zgolj za pridobitev dokazov, ki jih je druga država članica že imela, uvaja evropski preiskovalni nalog, i.e. sodno odločbo, ki jo izda ali potrdi pravosodni organ države članice, zaradi izvedbe enega ali več preiskovalnih ukrepov³⁰ v drugi državi članici z namenom pridobitve dokazov (še vedno se lahko izda tudi zaradi pridobitve dokazov, ki jih druga država članica že ima).³¹ Uvedba evropskega preiskovalnega naloga pomeni pomemben korak k učinkovitejšemu izvajanju načela vzajemnega priznavanja, saj s tem, ko se nalog izda za

---

²⁰ Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji, UL L 327, 5. 12. 2008, str. 27–46.

²¹ Okvirni sklep Sveta 2008/947/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami, UL L 337, 16. 12. 2008, str. 102–122.

²² Okvirni sklep Sveta 2009/829/PNZ z dne 23. oktobra 2009 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odločb o nadzornih ukrepih med državami članicami Evropske unije kot alternativni začasemu priporu, UL L 294, 11. 11. 2009, str. 20–40.

²³ André Klip, *European Criminal Law, An Integrative Approach*, Intersentia, Mortsel, 2009, str. 332.

²⁴ Okvirni sklep Sveta 2008/675/PNZ z dne 24. 7. 2008 o upoštevanju obsodb med državami članicami Evropske unije v novem kazenskem postopku, UL L 220, 15. 8. 2008, str. 32–34.

²⁵ Okvirni sklep Sveta 2008/978/PNZ z dne 18. decembra 2008 o evropskem dokaznem nalogu za namene pridobitve predmetov, dokumentov in podatkov za uporabo v kazenskih postopkih, UL L 350, 30. 12. 2008, str. 72–92.

²⁶ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 2016/95 EU z dne 20. 1. 2016 o razveljavitvi določenih aktov s področja policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, UL L 26, 2. 2. 2016.

²⁷ Ed. Duncan Atkinson, *EU Law in Criminal Practice*, Oxford University Press, Oxford, 2013, str. 65.

²⁸ Direktiva Evropskega Parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. 4. 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah, UL L 130, 1. 5. 2014, str. 1–36.

²⁹ Slovenija je obvestila Evropsko komisijo o delni implementaciji, saj Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami EU že vsebuje 8. in 9. poglavje Direktive 2014/41, trenutno pa je v obravnavi predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami EU.

³⁰ Katerih koli preiskovalnih ukrepov, razen ustanovitve skupne preiskovalne skupine.

³¹ 1. člen Direktive evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah.

preiskovalni ukrep z namenom pridobitve dokazov, omogoča državi odreditve, da od države Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske Unije izvršiteljice zahteva, da izpolni določene formalnosti in postopke, v kolikor niso v nasprotju s temeljnimi pravnimi načeli države izvršiteljice.³² S tem se državi odreditve ob pomanjkanju skupnih dokaznih pravil v kazenskem postopku omogoči, da bo dokaz pridobljen skladno z njenim pravnim redom in ga bo v domačem kazenskem postopku moč uporabiti. Tako bo lahko Slovenija pri izdaji evropskega preiskovalnega naloga od države izvršitve zahtevala, da pri izvedbi hišne preiskave sodelujeta dve priči, kot to zahteva Ustava RS³³, čeprav država izvršiteljica tega pravila ne pozna.³⁴

Skupaj s sprejetjem mehanizmov za uveljavitev načela vzajemnega priznavanja v kazenskih zadevah, je bilo le-to povzdignjeno na nivo ustavnega načela z Lizbonsko pogodbo^{35,36}. Pomembna novost Lizbonske pogodbe je tudi sprememba vrste akta, s katerim se uveljavljajo instrumenti instrumente vzajemnega priznavanja, direktive namesto okvirnih sklepov.³⁷ Namen okvirnih sklepov in direktiv je enak, i.e. približevanje zakonodaj držav članic.³⁸ Obe vrsti akta, države članice zavezujejo glede cilja, ki ga je potrebno doseči, nacionalnim organom držav članic pa prepuščajo izbiro oblike in metod.³⁹ Razlikovanje je zlasti v učinku akta, kajti direktive imajo lahko neposreden učinek,⁴⁰ okvirni sklepi pa neposrednega učinka ne morejo imeti.⁴¹ Posledično se zahtevana oseba ne more neposredno sklicevati na Okvirni sklep o ENPP, e.g. na kršitev pravice do zaslišanja po 14. členu.⁴² Vseeno pa tudi glede okvirnih sklepov nacionalna sodišča veže obveznost skladne razlage s pravom EU.⁴³

Načelo ukinja postopek preverjanja (*»validation procedure«*) in omogoča hitrejši ter enostavnejši postopek.⁴⁴ Sodna odločba države članice mora biti priznana in izvršena v drugi

---

³² 9/II člen Direktive evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah.

³³ 36. člen Ustave Republike Slovenije, (Uradni list RS, št. 33/91-I s spremembami).

³⁴ Uvod v Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske Unije, EVA 2016-2030-0003, str. 8.

³⁵ 1. odstavek 69a. člena Lizbonske pogodba, ki spreminja Pogodbo o Evropski uniji in Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti z dne 13. 12. 2007, UL C 306, 17.12.2007, str. 1–271..

³⁶ Samuli Miettinen, *Criminal Law and Policy in the European Union*, Routledge, Oxfordshire, 2013, str. 177, 180.

³⁷ 2. odstavek 69a. člena Lizbonske pogodbe.

³⁸ B. točka 2. odstavka 24. člena PEU.

³⁹ 2. odstavek 69a. člena Lizbonske pogodbe.

⁴⁰ SEU, Van Duyn v Home Office, C-41/74 z dne 4. 12. 1974, §12; SEU, Andrea Francovich in Danila Bonifaci in ostali, združeni zadevi C-6/90 in C-9/90 z dne 19. 11. 1991, §11.

⁴¹ 34. člen PEU; SEU, Atanas Ognyanov, C-554/14 z dne 8. 11. 2016, §56; SEU, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11 z dne 5. 9. 2012, §53.

⁴² Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Evropski nalog za prijetje in predajo, teoretični in praktični vidiki*, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 47.

⁴³ SEU, Maria Pupino, C-105/03 z dne 16. 6. 2005, §48.

⁴⁴ Petra Sešek, *Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga*, Ljubljana, 2010, st. 62.

državi članici, čeprav jo je izdal organ, ki v drugi državi članici nima takšnih pristojnosti ali celo sploh ne obstaja ali če bi v isti zadevi izdal povsem drugačno odločbo.⁴⁵ Namesto harmonizacije postopkovnih pravil se na podlagi načela vzajemnega priznavanja v državi članici uporabi nacionalni standard, nacionalna sodba ali nacionalni nalog druge države članice.⁴⁶ Tako načelo vzajemnega priznavanja pomeni »*potovanje v neznano*«, saj so pravosodni organi države članice ob minimalnem preverjanju formalnosti zavezani priznati nacionalni standard iz druge države članice na podlagi medsebojnega zaupanja med državami članicami.⁴⁷ Zato Evropska Komisija in SEU poudarjata, da sta temelj vzajemnega priznavanja sodnih odločb v kazenskih zadevah enakopravnost in medsebojno zaupanje med državami članicami, da njihovi nacionalni pravni redi zagotavljajo enakovredno in učinkovito zaščito temeljnih pravic, ki so priznane na ravni Unije.⁴⁸ Država izvršitve se je pripravljena odpovedati preverjanju razlogov za izdajo sodne odločbe na temelju zaupanja, da so oblasti v državi odreditve predhodno preverile, da je ukrep zakonit, nujen in sorazmeren.⁴⁹ Medsebojno zaupanje pa se v praksi pogosto izkaže kot nedosegljiv ideal, zato stroka opozarja, da harmonizacija ni toliko alternativa načelu vzajemnega priznavanja, temveč je predpogoj za uveljavitev načela.⁵⁰ Sprejetje prvega instrumenta načela vzajemnega priznavanja, i.e. ENPP, so pospremle kritike rekoč, da EU »*poskuša teči, še preden se je naučila hoditi*«. ⁵¹ Avtorji ocenjujejo, da je bila uvedba načela vzajemnega priznavanja prezgodnja, saj je bil Okvirni sklep o ENPP, ki je bil ob pomanjkanju konsenza za harmonizacijo sprejet kot reakcija na teroristični napad 11. septembra prenačeln in je zato nejasen in nedovršen v delu, ko je odpravil tradicionalne varovalke postopkov izročitve brez poenotenja pravic zahtevane osebe.⁵² ENPP skozi prizmo ustavnih jamstev držav članic, s poudarkom na klavzuli o prepovedi poslabšanja

---

⁴⁵ Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Evropski nalog za prijete in predajo, teoretični in praktični vidiki*, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 16.

⁴⁶ Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 119.

⁴⁷ Valsamis Mitsilegas, *The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU*, v: *Common Market Law Review*, 43, 2006, str. 1281–1282.

⁴⁸ Commission of the European Communities, *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament, Mutual Recognition of Final Decisions in Criminal Matters*, COM(2000) 495 final, Bruselj, 26.7.2000, str. 4; *Programme of measures to implement the principle of mutual recognition of decisions in criminal matters* (2001/C 12/02), 15. 1. 2001; SEU, *Jeremy F. v Premier ministre*, C-168/13 z dne 30. 5. 2013, §50.

⁴⁹ Libor Klimek, *European Arrest Warrant*, Springer International Publishing, Cham, 2015, str. 75.

⁵⁰ Susie Alegre, Maria Leaf, *Mutual Recognition in European Judicial Cooperation: A Step Far Too Soon? Case Study of European Arrest Warrant v: European Law Journal*, 10, 2004, 2, str. 201; Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 125.

⁵¹ Susie Alegre, Maria Leaf, *European Arrest Warrant: A solution ahead of its time?*, Justice, London, 2003, str. 8 v; Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Evropski nalog za prijete in predajo, teoretični in praktični vidiki*, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 27.

⁵² Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Evropski nalog za prijete in predajo, teoretični in praktični vidiki*, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 23; Andrew Sanger, *Force of Circumstance: The European Arrest Warrant and Human Rights v: Democracy and Security*, 2010, 6, str. 39–40.

položaja (»*non-regression clause*«), pravico do sodnega varstva, načelom zakonitosti in načelom *ne bis in idem*, je predstavljen v tretjem delu naloge.

3. Uporaba ustavnih jamstev glede na načelo vzajemnega priznavanja sodnih odločb v EU: primer ENPP

ENPP je končna sodna odločba, ki jo izda pravosodni organ države članice (odreditvene države) z namenom prijete in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice (izvršitvene države članice) za namen uvedbe kazenskega postopka ali izvršitve kazni zapora ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti.⁵³ Okvirni sklep o ENPP, ki uveljavlja načelo vzajemnega priznavanja, je bil sprejet z namenom pospešiti in poenostaviti tradicionalno zahtevne postopke izročitve.⁵⁴ Mehanizem ENPP v celoti odpravlja predhodni postopek izročitve in uvaja postopek predaje.⁵⁵ ENPP in predhodni konvencijski sistem izročitve imata isti cilj, i.e. predati obtoženca ali obsojenca drugi državi, zaradi izvedbe kazenskega postopka ali prestajanja kazni, vendar se na tem mestu podrobnosti med mehanizmoma končajo.⁵⁶ Glavne postopkovne značilnosti ENPP so odprava politične faze in prepustitev postopka pravosodnim organom, odprava prepovedi izročanja lastnih državljanov in odprava klasičnih varovalk postopka izročitve, i.e. odprava preverjanja dvojne kaznivosti za katalog 32 kategorij kaznivih dejanj, odprava preverjanja dokazne podlage ter odprava obveznosti preverjanja, ali bo kot posledica predaje prišlo do kršitve človekovih pravic, e.g. ker je bil ENPP izdan z namenom preгона v politične namene.⁵⁷

Ker je bil Okvirni sklep o ENPP »*najbolj simbolični in prvi izvedbeni ukrep načela vzajemnega priznavanja*«⁵⁸ sprejet na temelju načela vzajemnega priznavanja in posledično zgled vsem ostalim instrumentom, hkrati pa največkrat predmet odločitev SEU, se v posebnem delu magistrskega diplomskega dela osredotočam nanj.

Ugotovitve glede ENPP *mutatis mutandis* veljajo tudi za ostale instrumente načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb.

---

⁵³ 1. odstavek 1. člena Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijete in postopkih predaje med državami članicami, UL L 190, 18. 7. 2002, str. 1–20; Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, Evropski nalog za prijete in predajo, teoretični in praktični vidiki, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 28.

⁵⁴ 5. točka uvodnih določb Okvirnega sklepa o ENPP.

⁵⁵ 1. točka uvodnih določb Okvirnega sklepa o ENPP.

⁵⁶ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §41.

⁵⁷ Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, Evropski nalog za prijete in predajo, teoretični in praktični vidiki, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 28.

⁵⁸ Komisija Evropskih Skupnosti, Poročilo Komisije na podlagi člena 34 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijete in postopkih predaje med državami članicami, KOM (2005) 0063 končno, Bruselj, 23. 2. 2005; Libor Klimek, *European Arrest Warrant*, Springer International Publishing, Cham, 2015, str. 43.

3.1. ALI JE BILO Z UPORABO INSTRUMENTA OKVIRNEGA SKLEPA PREKORAČENA PRISTOJNOST ORGANOV EU?

Ob nastanku Evropske skupnosti za premog in jeklo leta 1951, torej začetku evropske integracije, ni nikomur niti padlo na misel, da bi lahko evropska skupnost imela pristojnost na kazenskopравnem področju. Prvotni namen evropske integracije je bil gospodarski (e.g. Evropska Gospodarska Skupnost). Vprašanje, ali je primarnost prava EU absolutno, je sporno, kljub jasnemu stališču SEU v zadevi Costa proti ENEL, saj sodišča držav članic pogosto niso pripravljena sprejeti absolutne in neomejene nadvlade prava EU, zlasti nad njihovimi ustavami, i.e. znano stališče nemškega ustavnega sodišča v *Solange I*.⁵⁹ Toliko bolj to velja na kazenskopравnem področju, saj je kaznovalna oblast osnovni element suverene države. Prvič se je EU lotila kazenskega področja leta 1992 s Pogodbo o EU, ki je za EU predvidela tristebno strukturo, pri čemer je v tretji steber sodilo področje pravosodja in notranjih zadev (*»justice and home affairs«*).⁶⁰ Leta 2007 je Lizbonska pogodba odpravila tristebno strukturo in vzpostavila območje svobode, varnosti in pravice (*»area of freedom, security and justice«*).⁶¹ Okvirni sklep o ENPP, ki je bil sprejet še v času, ko je področje sodilo v tretji steber (velja pa še danes po odpravi tristebne strukture) podrobno določa pogoje za izdajo, način izvršitve, roke, pogoje za zavrnitev itn. in v resnici državam članicam dopušča zgolj odločitve o tem, kateri nacionalni organ bo postopek izvajal, glede vsega ostalega pa jim je vsakršna avtonomija odvzeta.⁶² Uveljavitev ENPP in s tem vzajemnega priznavanja je pomenila revolucionarno novost na področju pravosodnega sodelovanja v EU, saj je pred tem veljalo tradicionalno pravosodno sodelovanje, na podlagi katerega države na svojem ozemlju niso izvrševale tujih sodnih odločb, razen, če je bilo tako posebej dogovorjeno na podlagi mednarodne konvencije, katere so v praksi določale številne razloge za zavrnitev, ki so temeljili na suverenosti države pogodbenice.⁶³ Generalni pravobranilec je tako pojasnil, da uveljavitev načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb med državami članicami EU odpravlja preverjanje vzajemnosti in absolutno upoštevanje dvojne kaznivosti, saj za to ni več potrebe, ker *»suverenih držav, ki bi lahko sodelovale v posameznih primerih, ni več, pač pa obstajajo države članice Evropske*

---

⁵⁹ Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, Evropski nalog za prijetje in predajo, teoretični in praktični vidiki, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 46.

⁶⁰ Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, Evropski nalog za prijetje in predajo, teoretični in praktični vidiki, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 15.

⁶¹ 67. člen PDEU.

⁶² Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, Evropski nalog za prijetje in predajo, teoretični in praktični vidiki, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 24.

⁶³ Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, str. 50.

unije, ki si morajo med seboj pomagati, ko je storjeno kaznivo dejanje, katerega pregon je v skupnem interesu«. ⁶⁴

Prvi preizkus veljavnosti Okvirnega sklepa o ENPP in s tem načela vzajemnega priznavanja na ravni EU predstavlja sodba SEU v zadevi *Advocaten voor de Wereld* ⁶⁵. ⁶⁶

Leta 2004 so *Advocaten voor de Wereld* vložili tožbo za celotno ali delno razveljavitev belgijskega implementacijskega zakona, belgijsko sodišče pa je postavilo predhodno vprašanje SES glede veljavnosti Okvirnega sklepa o ENPP. ⁶⁷ *Advocaten voor de Wereld* so med drugim zatrjevali, da je Okvirni sklep o ENPP neveljaven, ker okvirni sklep ni primeren instrument. Neprimeren naj bi bil iz dveh razlogov, ker lahko Svet sprejema okvirne sklepe zgolj za približevanje prej obstoječih nacionalni zakonodaj, ⁶⁸ in sicer le za določanje minimalnih predpisov o konstitutivnih elementih kaznivih dejanj in kazni na področju organiziranega kriminala, terorizma in nedovoljenega prometa z drogami, ⁶⁹ ENPP pa je povsem nov instrument, ki ureja področje, ki bi moralo biti urejeno z mednarodno konvencijo, ⁷⁰ hkrati pa iz razloga, da z okvirnim sklepom ni mogoče odstopiti od predhodnih mednarodnih konvencij, saj naj bi to lahko veljavno storila le konvencija ⁷¹. ⁷²

SEU je ugotovilo drugače. Najprej je poudarilo namen Okvirnega sklepa o ENPP (kot sledi iz 1. člena in 5.–7., 11. uvodnih določbe), i.e. olajševanje in pospeševanje pravosodnega sodelovanja in sistema predaje obsojenih ali osumljenih oseb med pravosodnimi organi zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni, ki temelji na načelu medsebojnega priznavanja, ter zaključi, da učinkovita izvedba zahteva približevanje predpisov, ki zadevajo pogoje, postopke in učinke predaje med pravosodnimi organi držav članic (kategorije kaznivih dejanj, za katera je odpravljeno preverjanje dvojne kaznivosti, razlogi za obvezno ali fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, vsebina in oblika tega naloga, postopke pošiljanja naloga, minimalna jamstva, ki jih je treba zagotoviti zahtevani ali prijete osebi, časovni roki in postopki pri odločitvi o izvršitvi navedenega naloga ter časovni roki za predajo zahtevane osebe). ⁷³ SEU

---

⁶⁴ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §45.

⁶⁵ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007.

⁶⁶ Ester Herlin-Karnell, *The Constitutional Dimension of European Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2012, str. 26; Libor Klimek, *European Arrest Warrant*, Springer International Publishing, Cham, 2015, str. 43.

⁶⁷ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §10.

⁶⁸ Na podlagi 34(2) (b) člena PEU.

⁶⁹ 31(1) (e) člen PEU.

⁷⁰ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §§11, 25.

⁷¹ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §26.

⁷² Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §30.

⁷³ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §§28–31.

je zavrnilo trditev, da lahko Svet sprejema okvirne sklepe zgolj za določanje minimalnih predpisov o konstitutivnih elementih kaznivih dejanj in kazni na določenih področjih.⁷⁴ Pri tem se je SEU sklicevalo na drugi odstavek 29. člena Pogodbe o EU (v nadaljevanju: PEU), ki za uresničitev cilja pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah določa »tesnejše sodelovanje med sodnimi in drugimi pristojnimi organi držav članic«, skladno z določbami 31. in 32. člena PEU (torej, približevanje zakonodaj držav članic), ki v nobenem delu ne določata pravnih instrumentov, ki bi jih bilo potrebno uporabiti.⁷⁵ Stališče, da področja skupnega ukrepanja iz 31. člena PEU niso navedena izključno in da je potrebno pristojnost EU določiti skladno s splošnimi cilji policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, zlasti ciljem zagotavljanja visoke stopnje varstva na območju svobode, varnosti in pravice,⁷⁶ je SEU že zavzelo v zadevi *Pupino*⁷⁷.

SEU je ugotovilo, da PEU ne razlikuje med vrstami aktov, ki se lahko sprejmejo glede na zadevo, na kateri temelji skupni ukrep na področju kazenskega sodelovanja, niti ne določa prednostnega vrstnega reda med različnimi instrumenti, ki so navedeni v tej določbi, tako da ni izključeno, da bi Svet za ureditev istega področja lahko izbral med več instrumenti s pridržkom omejitev, ki izhajajo iz lastnosti izbranega instrumenta.⁷⁸ SES je zaključilo, da ima Svet kot zakonodajalec diskrecijo pri izbiri vrste pravnega akta.⁷⁹

Z navedbo, da je mehanizem ENPP nadomestil predhodni konvencijski sistem izročitve in da bi bila zato primerna podlaga zgolj konvencija, je SEU na hitro odpravilo rekoč, da bi takšna razlaga odvzela bistveni del učinkovitosti Sveta, da sprejema okvirne sklepe na področjih, ki so bila prej urejena z mednarodnimi konvencijami. Več je o tem povedal Generalni pravobranilec v sklepnih predlogih, kjer je zastopal stališče, da načelo *contrarius actus*, po katerem je potrebno področje, ki je že urejeno z določeno normo, vedno urejati z normo iste stopnje, ni absolutno, ker je namen tega pravila, da se prepreči, da bi izvršilna veja oblasti posegala v zakonsko materijo, pri presoji med okvirnim sklepom ali konvencijo pa načelo ni primerno, ker imajo vsi akti »isti izvor in ubirajo isto pot«.⁸⁰ Temu ni mogoče pritrditi, saj okvirni sklep

---

⁷⁴ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §32.

⁷⁵ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §§33–34.

⁷⁶ Sklepni predlogi generalne pravobranilke Juliane Kokott v zadevi *Maria Pupino*, C-105/03, predstavljeni 11. 11. 2004, §50.

⁷⁷ *Maria Pupino*, C-105/03 z dne 16. 6. 2005.

⁷⁸ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §§34–43.

⁷⁹ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §41.

⁸⁰ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §59.

sprejme Svet s soglasjem, za sprejem konvencije pa je potrebno, da jo po priporočilu Sveta podpiše vsaj polovica držav članic.⁸¹

Generalni pravobranilec je še ovrigel trditev, da okvirni sklep uvaja nov institut, ki prej ni obstajal in poudaril, da je ENPP »*nujno sredstvo za vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice*« in predstavlja usklajevanje pravil za prijete in predajo, ki veljajo v vsaki državi članici, z namenom sodelovanja med pravosodnimi organi.⁸² Danes urejajo to področje direktive, e.g. Direktiva o Evropskem preiskovalnem nalogu, ki jih sprejemata Evropski parlament in Svet, iz česar izhaja, da je predstavljala uporaba okvirnega sklepa najpreprostejši instrument za uveljavitev načela vzajemnega priznavanja in prenosa le-tega v nacionalne pravne rede držav članic.

SEU v sodbi tako potrди okvirni sklep kot veljaven instrument za uveljavitev ENPP in postopek predaje oseb na njegovi podlagi.⁸³

---

⁸¹ Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Evropski nalog za prijete in predajo, teoretični in praktični vidiki*, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 42.

⁸² Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §§49–50 .

⁸³ Libor Klimek, *European Arrest Warrant*, Springer International Publishing, Cham, 2015, str. 40.

3.2. ZAVRNITEV IZVRŠITVE ENPP NA PODLAGI NACIONALNIH USTAVNIH DOLOČB IN KLAUZULA O PREPOVEDI POSLABŠANJA POLOŽAJA⁸⁴

Instrumenti načela vzajemnega priznavanja so tarča kritik, ker med razlogi za zavrnitev tradicionalno ne določajo kršitve človekovih pravic.⁸⁵ Samo načelo temelji na načelu medsebojnega zaupanja in na domnevi, da države članice kot podpisnice EKČP spoštujejo temeljne pravice in načela v svoji zakonodaji ter njihove organe pri odločanju v pravosodnih postopkih.⁸⁶ Načelo vzajemnega priznavanja sicer predpostavlja vzajemno zaupanje, vendar to naj ne pomeni slepega zaupanja. Tako je nemško Zvezno ustavno sodišče (*Bundesverfassungsgericht*) pri presoji ustavnosti nemškega implementacije Okvirnega sklepa o ENPP zapisalo, da 6. člen PEU in dejstvo, da so članice EU podpisnice EKČP ne zadošča za domnevo, da so strukture pravne države med članicami EU vsebinsko sinhronizirane in zato mehanizmi vzajemnega priznavanja in načelo medsebojnega zaupanja med državami članicami ne moreta omejiti ustavnih jamstev države članice.⁸⁷ Trditev, da priznavanje pravic na ravni EU, EKČP ali ustave nudi zadostno varstvo posameznikom v kazenskih postopkih je očitno ignorantska, saj SEU, ESČP in ustavna sodišča držav članic pogosto ugotavljajo kršitve procesnih pravic v praksi.⁸⁸ In tudi SEU je v svoji praksi potrdilo, da pravni red EU nasprotuje neizpodbojni domnevi, da države članice spoštujejo temeljne pravice, kot so določene v Listini EU o temeljnih pravicah in EKČP.⁸⁹ Kljub temu pa SEU priznava domnevo o spoštovanju človekovih pravic na temelju, da so vse države članice podpisnice EKČP,⁹⁰ na temelju te domneve pa je zgrajen »mit o skladnosti nacionalnih kazenskih sistemov« in načelo medsebojnega zaupanja.⁹¹ Tako avtorji opozarjajo, da načelo vzajemnega priznavanja uspešno

---

⁸⁴ »Non-regression clause«, prevod iz: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Antonia Tizzana v zadevi Werner Mangold v. Rüdiger Helm, C-144/04, predstavljeni dne 30. 6. 2005, ii).

⁸⁵ Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 155; Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 128; Anže Erbežnik, *Ustavno sodišče RS ter evropski nalog za prijete in predajo ali »kdo se boji Virginije Woolf« v: Pravna praksa*, 27, 2008, 1, str. 23.

⁸⁶ Susie Alegre, Maria Leaf, *Mutual Recognition in European Judicial Cooperation: A Step Far Too Soon? Case Study of European Arrest Warrant v: European Law Journal*, 10, 2004, 2, str. 201.

⁸⁷ Odločba nemškega Zveznega ustavnega sodišča, opr. št. 2 BvR 2236/04 z dne 18. 7. 2005, §120; Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §7.

⁸⁸ Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 129.

⁸⁹ SEU, N.S., združeni zadevi C-411/10 in C-493/10 z dne 21. 12. 2011, §§81,104.

⁹⁰ SEU, Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §78; SEU, Ruslanas Kovalkovas, C-477/16 z dne 10.11.2016, §27.

⁹¹ Anže Erbežnik, *Mednarodnopravno sodelovanje v kazenski zadevah – podhranjeno področje v: Pravna praksa*, 30, 2011, 36, str. 16.

deluje na mednarodni ravni, v okviru konvencij kot je EKČP, ki postavlja minimalne standarde človekovih pravic, države članice pa lahko zagotavljajo višje varstvo, v okviru pravnega reda EU, ki temelji na načelu pa primarnosti je sporno, ali lahko posamezna država članica za varstvo temeljnih pravic nudi višje varstvo na podlagi nacionalne ureditve.⁹² Če v okviru EU dopustimo, da države članice uporabijo višje nacionalne standarde, to vodi do razlik v postopku ENPP med posameznimi državami članicami, kar posega v načelo primarnosti prava EU in je problematično z načela pravne varnosti, lahko vodi do *forum shoppinga*.⁹³

Okvirni sklep o ENPP izrecno ne določa kršitve človekovih pravic kot zavrnitvenega razloga, vendar pa v 12. točki uvodnih določb razglasa, da spoštuje temeljne pravice in načela, ki jih priznava 6. člen PEU, i.e. »splošna načela«, ki zajemajo temeljne pravice iz EKČP in skupno ustavno izročilo, in jih izraža Listina EU o temeljnih pravicah, ter prepoveduje razlogo, da je prepovedano zavrniti predajo osebe, za katero obstaja razlog za prepričanje na podlagi objektivnih elementov, da je bil nalog izdan na podlagi njenega spola, rase, vere, etničnega izvora, državljanstva, jezika, političnega prepričanja ali spolne usmerjenosti ali da bo zaradi teh razlogov oseba v slabšem položaju. V 13. točki uvodnih določb prepoveduje predajo, kadar obstaja resna nevarnost, da bi osebo v drugi državi obsodili na smrt, jo mučili ali z njo kako drugače nečloveško in poniževalno ravnali ali kaznovali. V 3. odstavku 1. člena določa, da v ničemer ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz 6. člena PEU.

Na podlagi teh določb nekateri razlagajo kršitev človekovih pravic kot posredni zavrnitveni razlog, čeprav je nesporno, da bi načelo zakonitosti in pravne varnosti terjalo bolj jasno opredelitev v sklopu obveznih zavrnitvenih razlogov in ne skozi razlogo določb Okvirnega sklepa.⁹⁴ Tako sta kar dve tretjini držav članic pri implementaciji v svoji zakonodaji izrecno določili kršitev človekovih pravic ali prepoved diskriminacije zavrnitvenih razlogov,⁹⁵ v nekaterih drugih državah članicah pa so ekstenzivno razlogo zavrnitvenih razlogov sprejela

---

⁹² Anže Erbežnik, Ustavno sodišče RS ter evropski nalog za prijetje in predajo ali »kdo se boji Virginije Woolf« v: Pravna praksa, 27, 2008, 1, str. 24.

⁹³ Anže Erbežnik, Skupni standardi EU na področju kazenskega prava v primerjavi z nacionalnimi (ustavnopravnimi) standardi – Solange Reloaded v: Pravna praksa, 27, 2014, str. 25.

⁹⁴ Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, The European Arrest Warrant in Practice, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 144; Susie Alegre, Maria Leaf, Mutual Recognition in European Judicial Cooperation: A Step Far Too Soon? Case Study of European Arrest Warrant v: European Law Journal, 10, 2004, 2, str. 202.

⁹⁵ Komisija Evropskih Skupnosti, Poročilo Komisije na podlagi člena 34 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, KOM(2005) končno, Bruselj, 23. 2. 2005, str. 6.

sodišča držav članic.⁹⁶ Poljsko ustavno sodišče (*Trybunal Konstytucyjny*) je ugotovilo, da je določba poljskega kazenskega zakona v neskladju z ustavo, ker na podlagi ENPP omogoča izročitev poljskega državljana.⁹⁷ Sledilo je nemško Zvezno ustavno sodišče (*Bundesverfassungsgericht*), ki je razveljavilo določbe nemškega implementacijskega zakona, ki so dovoljevale izročitev nemškega državljana.⁹⁸ Ciprsko Vrhovno sodišče (*Anato Dikastriotis Kypriakis Dimokratios*) je prav tako ugotovilo neskladje z ustavo, in sicer, ker leta ni predvidevala, da se sme za izvršitev ENPP uporabiti ukrep pridržanja.⁹⁹ Češko ustavno sodišče (*Ústavní soud*) pa je vložilo tožbo zoper češki implementacijski zakon, ker naj bi kršil češko Listino temeljnih pravic in svoboščin (*»Listina základních práv a svobod*) v delu, ki dopušča predajo čeških državljanov in v delu, ki za seznam 32 kategorij kaznivih dejanj odpravlja dvojno kaznivost, zavrnilo.¹⁰⁰ Slovenski implementacijski zakon, Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije v 10. in 11. členu določa zavrnitvene razloge, med katerimi ni mogoče najti razloga kršitve človekovih pravic.¹⁰¹ Prav tako ni mogoče zaslediti ekstenzivne razlage Okvirnega sklepa o ENPP v sodni praksi, Ustavno sodišče RS je deležno kritik, da se je že imelo možnost izreči glede ENPP (ustavni pritožbi v zadevah Up-261/06 in Up-384/15-19 ter pobuda za oceno ustavnosti Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije U-I-14/06), vendar se je izognilo vsebinskemu odločanju.¹⁰²

Komisija je v svojem poročilu kritično navedla, da so nekatere države članice s tem, ko so med zavrnitvene razloge določile kršitev ustave, napačno implementirale Okvirni sklep o ENPP in

---

⁹⁶ Ed. Duncan Atkinson, *EU Law in Criminal Practice*, Oxford University Press, Oxford, 2013, str. 100–102; Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Evropski nalog za prijete in predajo, teoretični in praktični vidiki*, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 27; Susie Alegre, Maria Leaf, *Mutual Recognition in European Judicial Cooperation: A Step Far Too Soon? Case Study of European Arrest Warrant v: European Law Journal*, 10, 2004, 2, str. 203–205.

⁹⁷ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §7; Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 136.

⁹⁸ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §7; Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 136.

⁹⁹ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §7; Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 137.

¹⁰⁰ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §7; Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 137.

¹⁰¹ Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije, Uradni list RS, št. 48/13 in 37/15. Vsebuje pa ta razlog predlagana novela (*glej spodaj*).

¹⁰² Anže Erbežnik, Ustavno sodišče RS ter evropski nalog za prijete in predajo ali »kdo se boji Virginije Woolf« v: *Pravna praksa*, 27, 2008, 1, str. 23.

s tem kršile pravo EU.¹⁰³ Poudarila je, da Svet splošnega pogoja o upoštevanju temeljnih pravic ni želel prikazati kakor izrecnega razloga za zavrnitev v primeru kršitve, brez dvoma pa lahko sodni organ vedno (vendar doda, da morajo biti taki primeri izjema) zavrne izvršitev ENPP, kadar opazi kršitev temeljnih pravic po EKČP in ustavnih načel, ki so skupna državam članicam¹⁰⁴.¹⁰⁵ Razvidno je, da Komisija kot dopustne zavrnitvene razloge ni navedla ustav držav članic, ampak zgolj skupno ustavno izročilo. Tako je pustila odprto vprašanje, kaj lahko/mora stori država članica, če je nalog za prijetje in predajo v nasprotju z njeno ustavo, ne gre pa za skupno ustavno izročilo ali kršitev 6. člena PEU.

Odgovor na to vprašanje ponudi SEU v kontroverzni odločitvi v zadevi *Melloni*,¹⁰⁶ v kateri je špansko Ustavno sodišče (*Tribunal Constitucional*) razlagalo, da klavzula o prepovedi poslabšanja položaja iz 53. člena Listine EU o temeljnih pravicah¹⁰⁷ državi članici dovoljuje, da ne uporabi določb prava EU, zaradi zagotavljanja ustavnih jamstev, ki nudijo višje varstvo kot Listina EU o temeljnih pravicah. Natančneje, predložitveno sodišče je ugotovilo, da so španski pravosodni organi, ki so dovolili predajo na podlagi ENPP, čeprav je bilo zadevni osebi sojeno v odsotnosti, pri tem pa predaje niso pogojevali s tem, da bo obsojeni imel možnost obsodbo izrečeno *in absentia* izpodbijati v državi odreditve ENPP, zožili pravico do poštenega sojenja in pravico do obrambe, kot ju določa španska Ustava.¹⁰⁸ S tem špansko Ustavno sodišče 53. člen Listine enači s klavzulo iz 53. člena EKČP, kar pomeni da Listina EU po tem stališču določa najnižjo raven varstva temeljnih pravic, državam članicam pa dopušča, da določijo višjo raven, ki izvira iz njihovih ustav, s čimer se izognejo zniževanju ravni varstva temeljnih pravic.¹⁰⁹

---

¹⁰³ Komisija Evropskih Skupnosti, Poročilo Komisije na podlagi člena 34 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, KO(2005) končno, Bruselj, 23. 2. 2005.

¹⁰⁴ 6. člen PEU.

¹⁰⁵ Komisija Evropskih Skupnosti, Poročilo Komisije na podlagi člena 34 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, KO(2005) končno, Bruselj, 23.2.2005, str. 6; pozneje Evropski Parlament v priporočilih predlaga, da se kot zavrnitveni razlog izrecno določijo primeri, ko »[o]bstajajo trdni razlogi za domnevo, da bi bilo izvajanje ukrepa nezdržljivo z izvajanjem obveznosti držav članic iz člena 6 Pogodbe o Evropski uniji in iz Listine o temeljnih pravicah« v: Priloga k Resoluciji Evropskega parlamenta z dne 27. februarja 2014 s priporočili Komisiji o reviziji evropskega naloga za prijetje (2013/2109(INL)): Priporočila glede predvidenih nekaterih zakonodajnih predlogov.

¹⁰⁶ SEU, Stefano Melloni v Ministerio Fiscal, C-399/11 z dne 26. 2. 2013.

¹⁰⁷ 53. člen Listine EU o temeljnih pravicah: *Nobena določba te listine se ne sme razlagati kot omejevanje ali zoževanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jih, na njihovem področju uporabe, priznavajo pravo Unije, mednarodno pravo in mednarodni sporazumi, katerih pogodb enica je Unija ali vse države članice, predvsem Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter ustave držav članic.*

¹⁰⁸ SEU, Stefano Melloni v Ministerio Fiscal, C-399/11 z dne 26. 2. 2013, §20.

¹⁰⁹ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §91.

Če bi sprejeli razlago španskega Ustavnega sodišča, bi se v vsakem posamičnem primeru dalo prednost pravni normi, ki bi zadevni temeljni pravici zagotavljala višjo raven varstva in v določenih primerih bi ustavna jamstva države članice prevladala nad pravom EU.¹¹⁰

Generalni pravobranilec je v sklepnih predlogih pojasnil, da razmerje med Listino EU o temeljnih pravicah in ostalimi viri varstva temeljnih pravic določa že sama Listina v 52. členu, na podlagi katerega predstavlja EKČP minimalno raven jamstva pravic pod katero se pravo EU ne sme spustiti,¹¹¹ in na podlagi katerega je potrebno temeljne pravice razlagati skladno s skupnim ustavnim izročilom držav članic¹¹².¹¹³ Klavzulo o prepovedi poslabšanja položaja vidi kot dopolnitev, ki s tem, ko določa, da se določbe Listine ne smejo razlagati kot omejevanje ali zoževanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jih »ne področju njihove uporabe« priznavajo pravo EU, mednarodno pravo in mednarodni sporazumi, katerih pogodbenica je EU ali vse države članice EU (i.e. EKČP),¹¹⁴ omejuje določbe Listine in njene ravni varstva le na področje uporabe prava EU.¹¹⁵ To pomeni, da države članice EU ne smejo znižati ustavnih jamstev na področju zunaj uporabe prava EU, i.e. na področju uporabe nacionalnega prava.¹¹⁶ Obenem pa že iz besedne zveze »na njihovem področju uporabe« sledi, da je v okviru prava EU treba spoštovati načelo primarnosti in dati prednost jamstvu na podlagi Listine EU oziroma kot je določeno v aktu EU, ne glede na to, da bi ustavna jamstva države članice nudila višje varstvo.¹¹⁷ SEU je pritrdilo, da klavzula o prepovedi poslabšanja položaja iz 53. člen Listine EU o temeljnih pravicah dopušča uporabo nacionalnih standardov varstva temeljnih pravic, če je treba v skladu z aktom Unije za njegovo izvajanje sprejeti nacionalne ukrepe, vendar zgolj pod pogojem, da se s to uporabo ne posega v raven varstva, ki je zagotovljena z Listino, kot jo razlaga Sodišče, niti v primarnost, enotnost in učinkovitost prava Unije.¹¹⁸ Ker so zavrnitveni razlogi v primeru sodbe, izdane na podlagi sojenja *in absentia* v Okvirnem sklepu o ENPP harmonizirani, to »odraža strinjanje vseh držav članic glede obsega, ki ga je treba na podlagi prava Unije priznati procesnim pravicam oseb, obsojenih v odsotnosti, za katere je bil izdan

---

¹¹⁰ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §97.

¹¹¹ 52/III Listine EU o temeljnih pravicah.

¹¹² 52/IV Listine EU o temeljnih pravicah

¹¹³ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §132.

¹¹⁴ 53. člen Listine EU o temeljnih pravicah.

¹¹⁵ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §133.

¹¹⁶ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §134.

¹¹⁷ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §100.

¹¹⁸ SEU, Stefano Melloni v Ministerio Fiscal, C-399/11 z dne 26. 2. 2013, §60.

evropski nalog za prijetje«, zato veljajo skupni standardi, četudi so nižji kot nacionalni ustavni standardi.¹¹⁹ Stališče, da širjenje razlogov za neizvršitev ENPP ni dopustno, je SEU večkrat potrdilo v svoji praksi.¹²⁰

Pri presoji, ali je Okvirni sklep o ENPP, v delu, ko omejuje razloge za zavrnitev ENPP, skladen z zahtevami 6. člena PEU, i.e. ali je skladen z zahtevami EKČP in skupnega ustavnega izročila, generalni pravobranilec uvodoma poudari, da je okvirni sklep, ki je spremenil Okvirni sklep o ENPP¹²¹ to storil z namenom določiti jasne in skupne razloge za zavrnitev priznanja odločb, izdanih *in absentia*, da bi odpravil nejasnosti prejšnje različice okvirnega sklepa o ENPP.¹²² Po pregledu prakse, je ESČP ugotovilo, da je odpoved jamstvom poštenega sojenja dopustna (tudi podana konkludentno), v kolikor je nedvoumna in se zadevna oseba zaveda vseh posledic privolitve,¹²³ in je zaključilo, da Okvirni sklep o ENPP ne samo spoštuje zahteve ESČP, temveč jih tudi uzakonja¹²⁴. Glede skupnega ustavnega izročila pa manjka natančnejša analiza, SEU je sploh ne poda, generalni pravobranilec pa z njo odpravi na hitro, ko zaključi, da je Okvirni sklep Sveta 2009/299/PNZ nastal na podlagi pobude sedmih držav članic, zaradi česar je mogoče »z zadostno gotovostjo domnevati«, da velika večina držav članic nima takega ustavnega jamstva.¹²⁵

Praksa SEU, po kateri načelo primarnosti zahteva, da so države članice pri pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah dolžne uporabiti pravo EU (če je prišlo do harmonizacije posameznega jamstva, mora država članica uporabiti harmonizirano jamstvo, v okviru načela vzajemnega priznavanja brez harmonizacije pa tudi nacionalni standard države članice, ki je instrument odredila), lahko vodi do situacije, ko posamezna država članica v domačem kazenskem postopku uporabi višji nacionalni standard, v kazenskem postopku v okviru območja svobode in pravice pa nižji standard, kar lahko pomeni diskriminacijo in kršitev načela enakosti. Tako bi na primer pri izdaji nacionalnega naloga za prijetje, slovenski sodnik pri

---

¹¹⁹ SEU, Stefano Melloni v Ministerio Fiscal, C-399/11 z dne 26. 2. 2013, §62, §63.

¹²⁰ SEU, Artur Leyman in Aleksej Pustovarov, C-388/08 z dne 1. 12. 2008, §51; Gaetano Mantello, C-261/09 z dne 16. 11. 2010, §37; Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013, §51.

¹²¹ Okvirni sklep Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitev procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe, UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24–36.

¹²² Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §69.

¹²³ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §78.

¹²⁴ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §80.

¹²⁵ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012, §84.

presoji dokaznega standarda presojal zakonitost dokazov pridobljenih na podlagi hišne preiskave in preveril, ali sta bili navzoči dve priči, kar je ustavna zahteva, v nasprotnem primeru bi štel dokaze za nedovoljene, ker je bil preiskovalni ukrep nezakonit, v postopku na podlagi ENPP ali pa na katerega drugega instrumenta načela vzajemnega priznavanja pa isti sodnik kljub odsotnosti dveh prič pri izvedbi hišne preiskave, naloga ne bi smel zavrni. ENPP, na podlagi katerega se za presojo veljavnosti uporabi nacionalno pravo države odreditve, pripelje do neskladnosti z ustavnimi jamstvi države izvršitve. Načelo vzajemnosti priznavanja sodnih odločb brez harmonizacije jamstev za države članice pomeni ne zgolj, da harmonizirano pravilo prava EU prevlada nad tudi ustavnim jamstvom države članice, ampak da pravilo EU na podlagi načela vzajemnega priznavanja napotuje na pravo druge države članice.¹²⁶ Torej se mora ustavno jamstvo države članice umakniti nižjemu ustavnemu jamstvu druge države članice, kar pomeni povsem novo razsežnost načela primarnosti prava EU.

EU se problema zaveda in je odstopila od stališča, da je predstavlja načelo vzajemnega priznavanja alternativo harmonizaciji, priča smo »*ex post harmonizaciji*«¹²⁷. Sledile so spremembe z Lizbonsko pogodbo, ki je v 82. členu pooblastila Evropski parlament in Svet za sprejem direktive za določitev minimalnih pravil, med drugim glede vzajemne dopustnosti dokazov in posameznikovih jamstev v kazenskem postopku, ki so potrebna za izvajanje načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb.¹²⁸ Tako so bile v zadnjih letih sprejete direktive, ki uvajajo skupne standarde glede nekaterih najbolj temeljnih kavelj v kazenskem postopku (pravica do zagovornika in pravica do obveščeni,¹²⁹ pravica do tolmača¹³⁰). Načelo vzajemnega priznavanja in medsebojno zaupanje držav članic lahko v praksi zares delujeta zgolj s harmonizacijo temeljnih postopkovnih jamstev.

Napredek k bolj jasnemu pravilu je moč videti v Direktivi o evropskem preiskovalnem nalogu, ki dovoljuje državi izvršiteljici, da nalog zavrne, če je mogoče utemeljeno domnevati, da bi z izvršitvijo preiskovalnega ukrepa, ki ga nalog predvideva, prišlo do kršitve človekovih pravic,

---

¹²⁶ Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str.155–156.

¹²⁷ Valsamis Mitsilegas, *The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU*, v: *Common Market Law Review*, 43, 2006, str. 1304.

¹²⁸ Pogodba o delovanju Evropske Unije, Uradni list L 326 , 26.10.2012 str. 0001–0390.

¹²⁹ Direktiva 2013/48/EU z dne 22. 10. 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzemu prostosti, UL L 294/1, 6. 11. 2013.

¹³⁰ Direktiva 2010/64/EU z dne 20.10.2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih, UL L 280/1, 26. 10. 2010.

zagotovljenih v EKČP¹³¹ ali Listini EU o temeljnih pravicah.¹³² EU je tako prvič jasno dovolila odstop od načela vzajemnega priznavanja v primeru kršitve človekovih pravic in hkrati postavila mejo varstvu le-teh: EKČP in Listina EU o temeljnih pravicah. Ob upoštevanju zahtev iz 6. člena PEU je potrebno h kategoriji varstva na ravni EU šteti še skupno ustavno izročilo držav članic. *A contrario* pa iz tega sledi, da državam članicam ni dovoljeno zavrniti evropskega preiskovalnega naloga, ker bi izvršitev le-tega pomenila kršitev ustavnih jamstev države članice (razen, če se del skupnega ustavnega izročila). Zanimivo je, da je Slovenija, ki je bila v preteklosti tarča kritik, ker pri implementaciji instrumentov načela vzajemnega zaupanja med razlogi za zavrnitev instrumentov sploh ni določala kršitve človekovih pravic,¹³³ v trenutnem predlogu implementacijskega zakona določa, da se lahko priznanje in izvršitev evropskega preiskovalnega naloga zavrne, če je mogoče utemeljeno domnevati, da bi bila izvršitev preiskovalnega ukrepa nezdružljiva ne samo z obveznostmi po 6. členu PEU in z Listino EU o temeljnih pravicah, temveč tudi s temeljnimi načeli pravnega reda Republike Slovenije.¹³⁴ Slovenski predlog tako razširja zavrnitveni razlog Direktivi o evropskem preiskovalnem nalogu, ki nasprotovanje temeljnim pravnim načelom države izvršiteljice določa kot razlog neizpolnitve formalnosti in postopkov, ki jih določi odreditveni organ za izvedbo preiskovalnega razloga,¹³⁵ ne pa kot razlog za zavrnitev naloga. Čemu se je Vlada RS kot predlagateljica zakona odločila za razširitev zavrnitvenih razlogov iz uvoda predlogu zakona ni razvidno, ker je trenutno predlog še v obravnavi pa tudi ni jasno ali bo zakon po sprejetju še kot razlog za zavrnitev vseboval tudi nasprotovanje temeljnim načelom pravnega reda RS. Navsezadnje so temeljna načela pravnega reda RS sorodna temeljnim načelom EU in EKČP ter skupnemu ustavnemu izročilu držav članic, tako da v praksi predlagana določba najverjetneje ne bo pripeljala do zavrnitev evropskih preiskovalnih nalogov, ker bi nasprotovali zgolj s temeljnim načelom pravnega reda Republike Slovenije.

---

¹³¹ Izrecno besedilo določbe določa, da lahko država članica evropski preiskovalni nalog zavrne, če bi bila njegova izvršitev nezdružljiva s 6. členom PEU ali z Listino EU o temeljnih pravicah. Iz 6. člena PEU sledi obveznost EU, da pristopi k EKČP ter, da so temeljne pravice, kakor jih zagotavlja EKČP priznana kot splošna načela in del EU.

¹³² 11./I(f) člen Direktive evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah.

¹³³ Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, Evropski nalog za prijetje in predajo, teoretični in praktični vidiki, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 101–102; Anže Erbežnik, Skupni standardi EU na področju kazenskega prava v primerjavi z nacionalnimi (ustavnopravnimi) standardi – Solange Reloaded v: Pravna praksa, 27, 2014, str. 22;

¹³⁴ 8. člen (ki spreminja 62. člen Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske Unije) Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske Unije, EVA 2016-2030-0003.

¹³⁵ 2. odstavek 9. člena Direktive evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah.

3.3. ZAVRNITEV IZVRŠITVE ENPP Z ARGUMENTOM VARSTVA ČPS, KOT JIH VARUJE LTS

Generalni pravobranilec je v sklepnih predlogih SEU v zadevi *Advocaten voor de Wereld* poudaril, da se je vloga temeljnih pravic na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah z razglasitvijo Listine EU o temeljnih pravicah spremenila.¹³⁶ Zdaj, ko je Listina tudi uradno zavezujoča in povzdignjena na ustavni nivo z Lizbonsko pogodbo, je njen pomen še večji.¹³⁷ SEU je v zadevi *Radu*¹³⁸ pojasnilo, da je na primer pravica do zaslišanja določena v 47. in 48. členu Listine EU o temeljnih pravicah in zagotavlja varstvo zagotovljeno v okviru pravice do poštenega sojenja iz 6. člena EKČP, zato se je skladno s sodno prakso SEU potrebno sklicevati na določbi Listine.¹³⁹ V kolikor EKČP in Listine EU urejata iste temeljne pravice, je že skladno s 3. odstavkom 52. člena Listine, raven varstva je po EKČP minimum, ki ga EU ne sme znižati, hkrati pa se pri uporabi prava EU sklicuje na Listino EU o temeljnih pravicah.

V prejšnjem poglavju je pojasnjeno, da na območju svobode, varnosti in pravice velja domneva, da države članice spoštujejo človekove pravice. Ena prvih sodb SEU, v kateri je sodišče obravnavalo temeljne pravice, kot izhajajo iz Listine EU o temeljnih pravicah in EKČP, je sodba zadevi *N.S.*¹⁴⁰, ki je sicer zadevala dublinski sistem vračanja prosilcev za mednarodno zaščito. Vendar pa ugotovitve SEU v tej zadevi veljajo tudi v postopkih, ki temeljijo na načelu vzajemnega priznavanja. SEU je ugotovilo, da načelo vzajemnega priznavanja temelji na domnevi, da vse države članice spoštujejo pravo EU in s tem temeljne pravice, kot sledijo iz Listine in EKČP¹⁴¹.¹⁴² Upoštevalo pa je, da ni mogoče izključiti, da v praksi lahko obstaja resna nevarnost, da bi v državi članici lahko prišlo do kršitve teh temeljnih pravic, zato domnevo o spoštovanju temeljnih pravic v državah članicah EU razglašajo za izpodbojno.¹⁴³ V konkretni zadevi je tako SEU odločilo, da je potrebno 4. člen Listine EU o temeljnih pravicah razlagati

---

¹³⁶ Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006, §6.

¹³⁷ Samuli Mietinen, *Criminal Law and Policy in the European Union*, Routledge, Oxfordshire, 2013, str. 177, 180.

¹³⁸ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013.

¹³⁹ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013, §32.

¹⁴⁰ SEU, N.S., združeni zadevi C-411/10 in C-493/10 z dne 21. 12. 2011.

¹⁴¹ Za EKČP (kot je obrazloženo zgoraj) že sama Listina v 52. členu določa, da predstavlja minimalno raven varstva pravic v EU

¹⁴² SEU, N.S., združeni zadevi C-411/10 in C-493/10 z dne 21. 12. 2011, §§78–80.

¹⁴³ SEU, N.S., združeni zadevi C-411/10 in C-493/10 z dne 21. 12. 2011, §§81,104.

tako, da zavezuje države članice in njihova sodišča, da posameznika¹⁴⁴ ne predajo, če vedo za sistematične pomanjkljivosti, ki pomenijo utemeljene razloge za prepričanje, da bi bil posameznik izpostavljen resnični nevarnosti, da se bo z njim nečloveško ali ponižujoče ravnalo.¹⁴⁵

V okviru načela vzajemnega priznavanja je SEU varstvo temeljnih pravic presojalo v zadevi *Radu*¹⁴⁶. Predhodno postavljeni vprašanji sta bili, ali je pravosodni organ izvršitvene države članice dolžan preveriti, če je odreditvena država spoštovala temeljne pravice, zajamčene z Listino (in EKČP) ter ali sme izvršitveni pravosodni organ zavrni ENPP, ker je bila zadevni osebi v državi odreditve ENPP z namenom uvedbe kazenskega postopka kršena pravica do poštenega sojenja¹⁴⁷, konkretno, ker zadevna oseba ni bila zaslišana.¹⁴⁸ SEU je uvodoma poudarilo, da je temelj sistema ENPP načelo vzajemnega priznavanja, ki se opira na visoko stopnjo medsebojnega zaupanja, zato so države članice načeloma zavezane k izvršitvi vsakega ENPP.¹⁴⁹ Nato je pojasnilo, da so razlogi za neizvršitev ENPP v okvirnem sklepu naštetih taksativno in da, ker okoliščina, da je bil ENPP izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka, ne da bi bila zadevana oseba s strani odreditvenih pravosodnih organov zaslišana, ni navedena med obveznimi ali fakultativnimi razlogi za neizvršitev ENPP, na tej podlagi izvršitve ENPP ni dopustno zavrni.¹⁵⁰ SEU je še izpostavilo, da pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča iz 47. člena Listine in domneva nedolžnosti ter pravico do obrambe iz 48. člena Listine ne zahtevata, da bi opustitev zaslišanja pri izdaji ENPP za potrebe uvedbe kazenskega postopka pomenila zavrnitveni razlog.¹⁵¹ Na podlagi 4.a člena Okvirnega sklepa o ENPP¹⁵² lahko kršitev pravice do obrambe pomeni razlog za neizvršitev ENPP, ki je bil izdan z namenom izvršitve sankcije odvzema prostosti, ne pa zaradi uvedbe kazenskega postopka.¹⁵³ Po stališču SEU bi zahteva po zaslišanju zadevne osebe pred izdajo ENPP »izničila sam mehanizem predaje« po ENPP in posledično vzpostavila območja svobode, varnosti in pravice, saj je namen ENPP v takšnem primeru, preprečiti beg zadevne osebe, zato je potreben »učinek

---

¹⁴⁴ V konkretni zadevi prosilca za mednarodno zaščito.

¹⁴⁵ SEU, N.S., združeni zadevi C-411/10 in C-493/10 z dne 21. 12. 2011, §123.

¹⁴⁶ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013.

¹⁴⁷ Pravica do poštenega sojenja iz 6. člena EKČP je širši pojem, ki vključuje pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča iz 47. člena Listine in domnevo nedolžnosti ter pravico do obrambe iz 48. člena Listine.

¹⁴⁸ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013, §§19, 20, 28.

¹⁴⁹ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013, §§33–35.

¹⁵⁰ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013, §§36–38.

¹⁵¹ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013, §38.

¹⁵² Kot je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009

¹⁵³ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013, §§37–38.

presenečenja«. ¹⁵⁴ SEU zaključí, da izvršitve ENPP ni mogoče zavrniti zaradi zatrtjevanja kršitve temeljnih pravic pri odreditvi ENPP, če ni navedena med taksativno določenimi razlogi za neizvršitev.

V zadevi *Radu* je SEU torej zavrnilo možnost zavrnitve ENPP na temelju kršitve temeljnih listin iz Listine EU. Od tega stališča pa se je odmaknilo v združene zadeve *Aranyosi in Căldăraru*¹⁵⁵, v katere je preneslo stališče iz zadeve *N.S.* na področje mehanizmov načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb v kazenskih zadevah. V združenih zadevah je Višje deželno sodišče v Bremnu (*Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen*) postavilo predhodno vprašanje, kako sme ukrepati država izvršiteljica v primeru obstoja »tehtnih indicev«, da razmere v zaporu odreditvene države članice kršijo temeljne pravice zadevne osebe in splošna načela iz 6. člena PEU (zlasti 4. člen Listine EU o temeljnih pravicah): ali sme izvršitev ENPP zavrniti¹⁵⁶ in ali sme oziroma mora predajo pogojevati s tem, da od odreditvene države članice pridobi informacije, na podlagi katerih se lahko prepriča o skladnosti zaporskih razmer s temeljnimi pravicami.¹⁵⁷ Spraševalo je še, ali je potrebno 5. člen Okvirnega sklepa o ENPP, ki določa jamstva, ki jih mora dati odreditvena država članica v nekaterih primerih, in 1. odstavek 6. člena, razlagati tako, da je za podajo teh informacij pristojen pravosodni organ države članice ali pa za predložitev informacij velja ureditev pristojnosti po pravu odreditvene države članice.¹⁵⁸ Predložitveno sodišče je namreč ugotovilo, da obstajajo prepričljivi indici, da bi bila *Aranyosi in Căldăraru* v primeru predaje madžarskim in romunskim pravosodnim organom na podlagi ENPP zaradi izvršitve kazni zapora, podvržena zaporskim razmeram, ki pomenijo kršitev 3. člena EKČP (prepoved mučenja ali nečloveškega in ponižujočega ravnanja ter kaznovanja) in temeljnih pravic ter splošnih pravnih načel, določenih v 6. členu PEU.¹⁵⁹ Indice je predložitveno sodišče utemeljilo s številnimi obsodbami Madžarske¹⁶⁰ in Romunije¹⁶¹ pred ESČP, zaradi nečloveških zaporskih razmer, ker so bile celice premajhne in prepolne ter z

---

¹⁵⁴ SEU, Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013, §40.

¹⁵⁵ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016.

¹⁵⁶ Na podlagi 3. odstavka 1. člena Okvirnega sklepa o ENPP.

¹⁵⁷ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §§46, 63, 74.

¹⁵⁸ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §74.

¹⁵⁹ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §§42, 61.

¹⁶⁰ ESČP, Varga in ostali proti Madžarski, 14097/12, 45135/12, 73712/12, 34001/13, 44055/13, in 64586/13, 10. 6. 2015, §§91–92.

¹⁶¹ ESČP, Iacov Stanciu proti Romuniji, 35972/05, 24.7.2012, §§168–169; Voicu proti Romuniji, 22015/10, 10.9.2014, §§52–54; Constantin Aurelian Burlacu proti Romuniji, 51318/12, 13. 10. 2014, §§27–30; Mihai Laurențiu Marin proti Romuniji, 79857/12, 10. 9. 2014, §§33–36.

ugotovitvami Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja.¹⁶²

SEU je uvodoma poudarilo pomen načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb in njegovega temelja, načela vzajemnega zaupanja, brez katerih ni mogoče vzpostaviti in ohranjati območja brez notranjih meja.¹⁶³ Na tej podlagi je opozorilo, da so razlogi za neizvršitev v Okvirnem sklepu o ENPP naštetih taksativno, za izvršitev ENPP pa je mogoče postaviti samo pogoje, ki so izčrpno navedeni v 5. členu Okvirnega sklepa o ENPP med jamstvi, ki jih mora dati odreditvena država članica v določenih primerih.¹⁶⁴ Vendar SEU priznava, da so »v izjemnih okoliščinah mogoče omejitve načel medsebojnega priznavanja in vzajemnega zaupanja med državami članicami«.¹⁶⁵ Tako je SEU poudarilo, da so države članice dolžne spoštovati 4. člen Listine EU o temeljnih pravicah o prepovedi nečloveškega ali ponižujočega ravnanja in kaznovanja, ki se ujema s 3. členom EKČP in dodalo, da je prepoved absolutna.¹⁶⁶ Na tem temelju je SEU odločilo, da mora pravosodni organ izvršitvene države članice, ki razpolaga z objektivnimi, zanesljivimi, natančnimi in ustrezno posodobljenimi podatki o zaporskih razmerah v odreditveni državi članici, ki dokazujejo sistemske ali splošne pomanjkljivosti, zaradi katerih obstaja dejanska nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja s pridržanimi osebami v odreditveni državi članici, pri odločanju o predaji osebe na podlagi ENPP, presoditi obstoj te nevarnosti.¹⁶⁷ Pri tem SEU kot standard presoje nečloveškega ali ponižujočega ravnanja postavi standard varstva temeljnih pravic, kot so priznane v pravnem redu EU, zlasti 4. členu Listine EU o temeljnih pravicah (torej se izrecno ne sklicuje na EKČP).¹⁶⁸ Vendar pa je SEU poudarilo, da zgolj ugotovitev obstoja dejanske nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja zaradi splošnih zaporskih razmer ne zadostuje za zavrnitev izvršitve ENPP, temveč mora izvršitveni pravosodni organ od pravosodnega organa odreditvene države članice na podlagi 15(2) člena Okvirnega sklepa zahtevati, naj mu nujno posreduje potrebne dodatne informacije glede razmer, v katerih bo konkretna zadevna oseba zaprta in nato opraviti konkretno in natančno

---

¹⁶² SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §§43,60.

¹⁶³ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §§75–78.

¹⁶⁴ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §80.

¹⁶⁵ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §82.

¹⁶⁶ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §§83,86.

¹⁶⁷ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §§88–89.

¹⁶⁸ SEU, združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §88.

presojo, ali obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo konkretna zadevna oseba tej nevarnosti podvržena zaradi zaporskih razmer, ki jih je mogoče predvideti v odreditveni državi.¹⁶⁹ SEU je odločilo, da sme po pridobitvi dodatnih informacij, na podlagi katerih pravosodni organ izvršitvene države članice ugotovi, da obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bi predaja povzročila kršitev 4. člena Listine EU o temeljnih pravicah, izvršitev ENPP zgolj »odložiti, ni pa je mogoče opustiti«.¹⁷⁰ Izvršitveni pravosodni organ mora odložiti odločitev o predaji, dokler ne pridobi dodatnih informacij, ki omogočajo izključitev take nevarnosti.¹⁷¹ V primeru odloga, mora izvršitvena država članica obvestiti Eurojust in navesti razloge za zamudo, v skladu s 7. odstavkom 17. člena Okvirnega sklepa o ENPP, na tej podlagi pa v primeru ponavljajočih zamud država odreditve obvesti Svet.¹⁷² Hkrati je SEU poudarilo, da izdaja ENPP »ne upravičuje obdržanja zadevne osebe v priporu brez kakršne koli časovne omejitve«, zato mora izvršitveni pravosodni organ v primeru odloga preveriti, ali so še podani priporni razlogi, pri čemer mora upoštevati načelo domneve nedolžnosti¹⁷³ in zahtevo po sorazmernosti¹⁷⁴.¹⁷⁵ V kolikor razlogi za pripor¹⁷⁶ niso več predani, morajo pravosodni organi izvršitvene države članice zadevno osebo izpustiti.

Na podlagi Listine EU o temeljnih pravicah je torej v primeru kršitve temeljnih pravic zadevne osebe vzpostavljena obveznost držav članic, da podajo zahtevo za dodatne informacije ter obveznost odloga izvršitve ENPP (ali drugih instrumentov). SEU še vedno izrecno ni priznalo kršitve temeljnih pravic kot obveznega razloga za neizvršitev instrumenta vzajemnega priznavanja, vendar pa je prvič jasno določilo, kako naj država članica ukrepa v primeru, da obstajajo objektivne, zanesljive in natančne informacije, da lahko izvršitev instrumenta načela vzajemnega priznavanja privede do kršitve temeljnih pravic. Pri tem se je SEU omejilo na kršitve temeljnih pravic, kot so zagotovljene v Listini EU o temeljnih pravicah in EKČP, v kolikor gre za pravice, ki jih ureja Listina. Ena temeljnih razlik med zadevama *Radu* in *Pál Aranyosi in Robert Căldăraru* je, da je prepoved nečloveškega ali ponižujočega ravnanja iz 4.

---

¹⁶⁹ SEU, združeni zadevi *Pál Aranyosi in Robert Căldăraru*, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §§91–95.

¹⁷⁰ SEU, združeni zadevi *Pál Aranyosi in Robert Căldăraru*, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §98.

¹⁷¹ SEU, združeni zadevi *Pál Aranyosi in Robert Căldăraru*, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §104.

¹⁷² SEU, združeni zadevi *Pál Aranyosi in Robert Căldăraru*, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5.4.2016, §99.

¹⁷³ 48. člen Listine EU o temeljnih pravicah.

¹⁷⁴ 52/I Listine EU o temeljnih pravicah.

¹⁷⁵ SEU, združeni zadevi *Pál Aranyosi in Robert Căldăraru*, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016, §§100–101.

¹⁷⁶ Skladno s prakso SEU je »*pripor*« avtonomen pojem prava EU (J.Z., C-294/16 z dne 28. 7. 2016, §37).

člena Listine absolutna, ob enem pa bi v zadevi *Pál Aranyosi in Robert Căldăraru* do kršitve 4. člena šele lahko prišlo na podlagi izvršitve ENPP, v zadevi *Radu* pa je bila kršitev že zatrjevana. Zato ni gotovo, ali SEU priznava, da mora država članica odložiti izvršitev ENPP v vseh primerih kršitev temeljnih pravic, ali to velja samo za 4. člen. Zastopam stališče, da velja obveznost podaje zahteve za dodatne informacije v vseh primerih resnih in utemeljenih razlogov za prepričanje, da bi izvršitev pomenila kršitev katere koli izmed temeljnih pravic. Takšni razlagi v prid gredo določbe najnovejšega instrumenta načela vzajemnega priznavanja, i.e. v Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu, ki dovoljuje državi izvršiteljici, da nalog zavrne, če je mogoče utemeljeno domnevati, da bi z izvršitvijo preiskovalnega ukrepa, ki ga nalog predvideva, prišlo do kršitve človekovih pravic, zagotovljenih v EKČP ali Listini EU o temeljnih pravicah¹⁷⁷. Na podlagi teh določb je mogoče trditi, da je namen EU, da se v primeru kršitve temeljnih pravic na podlagi Listine EU, ne izvrši, i.e. zavrne ali vsaj odloži. Iz besedila Direktive sledi, da se zavrnitveni razlog nanaša na kršitev temeljnih pravic kot posledico izvršitve evropskega preiskovalnega naloga, odprto ostaja, kaj če je do kršitve že prišlo pri odreditvi naloga. Glede na trenutno prakso SEU in zakonodajo EU menim, da lahko država članica zavrne izvršitev instrumenta načela vzajemnega priznavanja v primeru, da obstaja dejanska nevarnost, da bi izvršitev povzročila kršitev temeljnih pravic po Listini EU o temeljnih pravicah, saj bi sicer država članica sama kršila svojo pozitivno dolžnost v okviru Listine.

---

¹⁷⁷ F. točka 1. odstavka 11. člena Direktive evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah.

3.4. PRAVICA DO SODNEGA VARSTVA V SISTEMU ENPP

Pravica do sodnega varstva je določena v 6. členu EKČP in 47. členu Listine EU o temeljnih pravicah¹⁷⁸ in v kazenskem postopku pomeni, da ima vsakdo pravico, da o kazenskih obtožbah zoper njega pravično in javno ter v razumnem roku odloča neodvisno in nepristransko z zakonom ustanovljeno sodišče. Za presojo ali instrument vzajemnega priznavanja, e.g. ENPP, nudi varstvo pravice do sodnega varstva, kot je zagotovljena v navedenih členih, je torej ključno, ali je o obtožbi zoper posameznika odločeno z odločbo »sodišča«.

3.4.1. POJEM »SODNA ODLOČBA«

Načelo vzajemnega priznavanja se navezuje na priznavanje kazenskopravnih sodnih odločb s končnim učinkom¹⁷⁹ (*»final decisions«*), tako vsebinskih kot procesnih.¹⁸⁰ V praksi je bilo nekaj težav glede definicije *»končnih odločitev«*, pri čemer je Evropska komisija štela pod le-te *»vse odločitve, ki predstavljajo vsebinsko odločitev v kazenski zadevi, zoper katere ni na voljo rednega pravnega sredstva ali pa, če je na voljo, nima suspenzivnega učinka«*.¹⁸¹ ENPP je skladno s 1. členom Okvirnega sklepa o ENPP *»sodna odločba«*, kar zahteva, da jo odredi *»pravosodni organ«*.¹⁸² SEU šteje pojma *»sodna odločba«* in *»pravosodni organ«* za avtonomna pojma prava EU, kar zahteva enotno razlago v vseh državah članicah.¹⁸³ Tako enotna razlaga pojma *»pravosodni organ«* v Okvirnem sklepu o ENPP ni omejena zgolj na sodnike ali sodišča držav članic, temveč lahko zajema *»organe, ki sodelujejo pri izvajanju sodne oblasti v zadevnem pravnem redu«*.¹⁸⁴ Evropski parlament je opozoril na problem različnih razlag pojma *»pravosodni organ«* in predlagal dopolnitev zakonodaje z definiranjem

---

¹⁷⁸ Določbi EKČP in Listine EU o temeljnih pravicah sta ekvivalentni.

¹⁷⁹ Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Dokazovanje v kazenskem postopku*, GV Založba, Ljubljana, 2011, str. 326.

¹⁸⁰ Libor Klimek, *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law*, Springer International Publishing, Cham, 2017, str. 7.

¹⁸¹ Commission of the European Communities, *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament, Mutual Recognition of Final Decisions in Criminal Matters*, COM(2000) 495 final, Bruselj, 26. 7. 2000, str. 5.

¹⁸² SEU, Ruslanas Kovalkovas, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §29.

¹⁸³ SEU, Ruslanas Kovalkovas, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §32; Krzysztof Marek Poltorak, C-452/16 dne 10. 11. 2016, §§31–32; Sklepni predlogi Generalnega Pravobranilca Manuela Camosa Sánchez-Bordone v zadevi Openbaar Ministerie proti Halilu Ibrahimu Özçeliku, C-453/16, predstavljeni 19. 10. 2016, §64; Sklepni predlogi Generalnega Pravobranilca Manuela Camosa Sánchez-Bordone v zadevi Openbaar Ministerie proti Krzysztofu Mareku Poltoraku, predstavljeni 19. 10. 2016, §71.

¹⁸⁴ SEU, Ruslanas Kovalkovas, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §34; Krzysztof Marek Poltorak, C-452/16 dne 10. 11. 2016, §33.

pojma, ki bi zajemal »sodnika, sodišča, preiskovalnega sodnika ali javnega tožilca«.¹⁸⁵ Ob pomanjkanju določne zakonodajne definicije, SEU v svoji praksi razvija enotno razlago pojma. V zadevi *Ruslanas Kovalkovas*¹⁸⁶ je SEU odločilo, da izvršilni organ oblasti države članice, kot je ministrstvo, ne more šteti za »pravosodni organ« in zato ENPP, ki ga je odredilo litovsko ministrstvo za pravosodje, ni mogoče šteti za »sodno odločbo«.¹⁸⁷ SEU je pojasnilo, da skladno z običajnim razumevanjem izraz »pravosodni organ« dokazuje na sodno oblast, ki je po načelu delitve oblasti ločena od izvršilne veje, kamor sodijo ministrstva.¹⁸⁸ Izpostavi, da Okvirni sklep o ENPP zahteva, da odločbo o izvršitvi ENPP in odločbo o odreditvi ENPP izdata pravosodna organa držav članic, saj mora celoten postopek predaje potekati pod sodnim nadzorom.¹⁸⁹ Vloga ministrstva, ki je lahko določena kot »centralni organ« na podlagi Okvirnega sklepa o ENPP, je omejena na »praktično in administrativno pomoč pristojnim pravosodnim organom«.¹⁹⁰ Imenovanje organa izvršilne veje oblasti za »odreditveni pravosodni organ« bi bilo v nasprotju s cilji Okvirnega sklepa o ENPP in takšen ENPP ne bi nudil zagotovila izvršitvenemu pravosodnemu organu, da je bil ENPP odrejen na podlagi sodnega nadzora, zato ne bi upravičeval visoke stopnje zaupanja med državami članicami, na katerih temelji načelo vzajemnega priznavanja.¹⁹¹ SEU je še poudarilo, da ENPP, ki ga odredi ministrstvo države članice ni mogoče šteti za »sodno odločbo«, ne glede na dejstvo, da je ministrstvo za pravosodje postopalo le na predlog sodišča in le v strogem okviru izvršitve pravomočne sodbe sodišča na podlagi izvedenega kazenskega postopka.¹⁹²

V zadevi *Halil Ibrahim Özçelik*¹⁹³ je SEU štelo, da odločba državnega tožilstva, s katero je potrdilo nacionalni nalog za prijetje, ki ga je izdala madžarska policija, sodi pod pojem »sodna odločba«, zato se uporabi kot podlaga za odreditev naknadnega evropskega naloga za prijetje.¹⁹⁴ SEU je pojasnilo, da pojem »pravosodni organ« vključuje organe, ki sodelujejo pri izvajanju kazenske sodne oblasti držav članic, kar pa ne vključuje policije.¹⁹⁵ Ker pa je v konkretnem primeru nacionalni nalog za prijetje, ki ga je izdala policija, potrdilo državno tožilstvo, je to po stališču SEU izvršitvenemu pravosodnemu organu države članice zagotovilo,

---

¹⁸⁵ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 27. februarja 2014 s priporočili Komisiji o reviziji evropskega naloga za prijetje (2013/2109(INL)), 7.a.

¹⁸⁶ SEU, *Ruslanas Kovalkovas*, C-477/16 z dne 10. 11. 2016.

¹⁸⁷ SEU, *Ruslanas Kovalkovas*, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §§35, 45.

¹⁸⁸ SEU, *Ruslanas Kovalkovas*, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §36.

¹⁸⁹ SEU, *Ruslanas Kovalkovas*, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §37.

¹⁹⁰ SEU, *Ruslanas Kovalkovas*, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §40.

¹⁹¹ SEU, *Ruslanas Kovalkovas*, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §§40–44.

¹⁹² SEU, *Ruslanas Kovalkovas*, C-477/16 z dne 10. 11. 2016, §46.

¹⁹³ SEU, *Halil Ibrahim Özçelik*, C-453/16 z dne 10. 11. 2016.

¹⁹⁴ SEU, *Halil Ibrahim Özçelik*, C-453/16 z dne 10. 11. 2016, §37.

¹⁹⁵ SEU, *Halil Ibrahim Özçelik*, C-453/16 z dne 10. 11. 2016, §32.

da ENPP temelji na odločbi, ki je bila podvržena sodnemu nadzoru, ki upravičuje pričakovano medsebojno zaupanje med državami članicami.¹⁹⁶ SEU je štelo kot »sodno odločbo« odločbo državnega tožilstva, ne pa naloga, ki ga je izdala policija.

V zadevi *Krzysztof Marek Poltorak*¹⁹⁷ je SEU razlagalo, da generalna policijska uprava države članice ne izpolnjuje zahtev, ki so potrebne, da se opredeli kot »odreditveni pravosodni organ« in posledično evropski nalog za prijetje, ki ga je v obravnavanem primeru odredila le-ta, ni »sodna odločba«.¹⁹⁸ SEU je *mutatis mutandis* ponovilo stališče iz zadeve *Ruslanas Kovalkovas*, da razlage, da služba policije ni pravosodni organ, ne omaje dejstvo, da je generalna policijska uprava pristojna le v strogem okviru izvršitve sodbe, ki jo je izdalo sodišče na podlagi sodnega postopka in ki je postala pravnomočna.¹⁹⁹

S pojmom »pravnomočna sodba« se je SEU ukvarjalo v zadevi *Gaetan Mantella*²⁰⁰, v kateri je predložitveno sodišče spraševalo, ali okoliščina, da so imeli italijanski preiskovalni organi ob izdaji sodbe dokaze v zvezi s kaznivimi dejanji, ki so navedena v nalogu za prijetje, pa jih niso predložili v presojo sodišču, ki je izdalo sodbo, pomeni, da je ta sodba pravnomočna obsodilna sodba, ki preprečuje nadaljnji pregon za kazniva dejanja, kot so tista, ki so navedena v nalogu za prijetje.²⁰¹ SEU je štelo, da sodi pojem »pravnomočnost« sodbe v področje nacionalnega prava države članice, v kateri je bila zadevna sodba izdana.²⁰²

Pravica do dostopa do sodnega varstva v okviru EKČP je zagotovljena v 1. odstavku 6. člena, v primeru odvzema prostosti je izrecno določena tudi v 4. odstavku 5. člena. ESČP v svoji praksi pri opredelitvi pojma »sodišče« šteje za ključno njegovo sodno funkcijo (*»judicial function«*), i.e. vsebinsko odločanje v skladu s svojimi zakonsko določenimi pristojnostmi po vnaprej predpisanem postopku. Ob tem ESČP postavlja še druge zahteve, da se organ šteje za »sodni«, i.e. neodvisnost (zlasti je poudarjena neodvisnost od izvršilne veje oblasti), nepristranskost, dolžina mandata njegovih članov ter procesna jamstva posameznika, kot so domneva nedolžnosti, enakost orožij, privilegij zoper samoobtožbo, pravica do obveščenosti, pravica do učinkovite obrambe z zagovornikom, pravica do zaslišanja obremenilnih prič, in ostala jamstva.²⁰³ ESČP dopušča, da država podpisnica pregon in odločanje o lažjih kaznivih

¹⁹⁶ SEU, Halil Ibrahim Özçelik, C-453/16 z dne 10. 11. 2016, §35–36.

¹⁹⁷ SEU, Krzysztof Marek Poltorak, C-452/16 dne 10. 11. 2016.

¹⁹⁸ SEU, Krzysztof Marek Poltorak, C-452/16 dne 10. 11. 2016, §52.

¹⁹⁹ SEU, Krzysztof Marek Poltorak, C-452/16 dne 10. 11. 2016, §47.

²⁰⁰ SEU, Gaetan Mantella, C-261/09 z dne 16. 11. 2016.

²⁰¹ SEU, Gaetan Mantella, C-261/09 z dne 16. 11. 2016, §§43–44.

²⁰² SEU, Gaetan Mantella, C-261/09 z dne 16.11.2016, §46.

²⁰³ ESČP: H. proti Belgiji, 8950/80, 20. 11. 1987, §§49–50; Belilos proti Švici, 10328/83, 29. 4. 1988, §64; ESČP Poitrimol proti Franciji, 23. 11. 1993, §34; Sauders proti Združenemu kraljestvu, 19187/91, 17. 12. 1996, §68;

dejanjih prepusti upravnim ali drugim organom, dokler je odločba teh organov predmet naknadne presoje sodnega organa s polno pristojnostjo.²⁰⁴ S pojmom »sodišče« in njegovo neodvisnostjo je neločljivo povezana tudi pristojnost sprejeti zavezujočo odločitev, ki ne more biti spremenjena s strani »nesodne avtoritete« (*non-judicial authority*).²⁰⁵ Skladno z ustaljeno prakso, ESČP primerov izročitve in postopkov na podlagi ENPP ne šteje pod kazenske postopke na podlagi 6. člena EKČP, ne glede na to, da so v povezavi s kazenskim postopkom.²⁰⁶ Na podlagi te odločitve, torej za izvedbo ENPP ne velja razlaga pojma »tribunal«, kot jo je sprejelo ESČP. Ob pomanjkanju konkretne odločitve ESČP glede razlage »pravosodni organ«, kot jo je sprejelo SEU, ter ob upoštevanju razlik v zakonodajah držav članic (tako lahko npr. v Italiji odredbo za hišno preiskavo izda državni tožilec, na Madžarskem državni tožilec potrdi nalog za prijetje, ki ga izda policija), štejem, da je razlaga pojmov »sodna odločba« in »pravosodni organ«, kot jo sprejema SEU skladna z zahtevami EKČP. K temu pritrjuje tudi domneva »ekvivalentne zaščite« (*equivalent protection*) temeljnih pravic, ki jo je EKČP vzpostavilo v zadevi *Bosphorus proti Irski*²⁰⁷ in na podlagi katere se domneva, da je zaščita temeljnih pravic v EU ekvivalentna zaščiti pravic po EKČP in zato se domneva, da država članica, ki je ravnala skladno z zakonodajo EU, ni kršila EKČP.²⁰⁸ Domnevo je nadalje razvilo v zadevi *Michaud proti Franciji*²⁰⁹, v kateri je ESČP ugotovilo, da sistem zaščite temeljnih pravic v EU ni identičen sistemu EKČP, sta pa si sistema podobna, zato se domneva, da država članica EU pri implementaciji obveznosti po pravu EU (v kolikor pri tem ni ravnala po diskreciji) ni kršila EKČP.²¹⁰ ESČP je v zadevi *Michaud* preverilo dostop do sodišča v primeru kršitve človekovih pravic v EU in ugotovilo, da je posameznikom dostop do sodišča v EU veliko bolj omejen kot po EKČP, vendar, da nadzorni mehanizmi EU zagotavljajo zadostno zaščito pravice do sodnega varstva: dostop do SEU je za posameznike omejen, vendar postopki pred SEU, ki jih pričnejo

---

Elçi in ostali proti Turčiji, 23145/93 in 25091/94, 24. 3. 2004, §669; Ilaşcu in ostali proti Moldaviji in Rusiji, 48787/99, 8. 7. 2004, §460; Salduz proti Turčiji, GC, 36391/02, 27. 11. 2008, §51; ESČP, Morice proti Franciji, 29369/10, 23. 4. 2015, §74;

²⁰⁴ Council of Europe/European Court of Human Rights, Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights – Right to a Fair Trial (criminal limb), 2013, dostopno na: <http://www.echr.coe.int> (nazadnje dostopano 22. 8. 2017, 21:47), str. 12.

²⁰⁵ ESČP, Findlay proti Združenemu kraljestvu, 22107/93, 25. 2. 1997, §77.

²⁰⁶ ESČP: Monedero Angora proti Španiji, 41138/05, 7. 10. 2008; Council of Europe/European Court of Human Rights, Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights – Right to a Fair Trial (criminal limb), 2013, dostopno na: <http://www.echr.coe.int> (nazadnje dostopano 22. 8. 2017, 21:47), str. 9; Ed. Duncan Atkinson, EU Law in Criminal Practice, Oxford University Press, Oxford, 2013, str. 81.

²⁰⁷ ESČP, Bosphorus Hava Yollari Turizm Ve Ticaret Anonim Şirketi proti Irski, 45036/98, 30. 6. 2005.

²⁰⁸ ESČP, Bosphorus Hava Yollari Turizm Ve Ticaret Anonim Şirketi proti Irski, 45036/98, 30. 6. 2005, §165; Andrew Sanger, Force of Circumstance: The European Arrest Warrant and Human Rights v: Democracy and Security, 2010, 6, str. 42.

²⁰⁹ ESČP, Michaud proti Franciji, 12323/11, 6. 12. 2012.

²¹⁰ ESČP, Michaud proti Franciji, 12323/11, 6. 12. 2012, §103.

institucije EU ali države članice, pomenijo pomemben nadzor skladnosti s pravili prava EU, ki posredno koristi posameznikom, v glavnem pa je posameznikom v primeru, da pravo EU krši država članica ali drug posameznik, na voljo sodno varstvo pred nacionalnimi sodišči.²¹¹ Ker Okvirni sklep o ENPP v 6. členu pri »*opredelitvi pristojnih pravosodnih organov*« napotuje na nacionalno pravo držav članic, s tem uzakonja vsakokratno nacionalno definicijo pojma »*pravosodni organ*« in mogoče je uporabiti domnevo »*ekvivalentne zaščite*«, da je takšna razlaga skladna z EKČP. Ob tem je seveda potrebno, da je domneva avtomatično ovržena, če nasprotuje odločitvam SEU glede razlage pojma.

Stališča glede ekvivalentne zaščite je ESČP ponovilo tudi v najnovejši sodbi *Avotiņš proti Latviji*.²¹² Poudarilo je, da so pogoji za neizvršitev ENPP po Okvirnem sklepu harmonizirani in torej predstavljajo skupni standard EU.²¹³ In nadaljevalo, da mehanizmi načela vzajemnega priznavanja v EU od države izvršitve zahtevajo, da domneva, da je država odreditve posamezniku zagotovila zadostno varstvo temeljnih pravic, torej pri tem nima nobene diskrecije in posledično velja »*domneva ekvivalentne zaščite*« iz zadeve *Bosphorus*.²¹⁴

3.4.2. FORMALNI PREIZKUS V POSTOPKU »PREDAJE« IN V POSTOPKU »IZROČITVE«

Pred uveljavitvijo ENPP so tudi v EU, danes pa se uporablja za države, ki niso članice EU, za izročitev posameznikov drugi državi, kjer so bili obdolženi ali obsojeni. Država je dolžna posameznika izročiti zgolj, če se je k temu zavezala z mednarodno pogodbo in v kolikor odločba prestane postopek preverjanja (»*validation procedure*«).²¹⁵ Izročitev je dopustna samo zaradi težjih kaznivih dejanj in zahteva dvojno kaznivost, na podlagi katere država zavrne zahtevo za izročitev, ki se nanaša na dejanje, ki je kaznivo v državi prosilki, ne pa tudi v zaproseni državi ter na načelu specialnosti, na podlagi katerega lahko po izročitvi država prosilka zadevno osebo preganja samo za kazniva dejanja, za katera je podala zahtevo za izločitev.²¹⁶ Razlogi za zavrnitev prošnje za izročitev temeljijo na zaščiti državne suverenosti in teritorialnega načela, zaščiti ustavnih jamstev, zaščiti lastnih državljanov, upoštevanju razlik med pravnimi sistemi

---

²¹¹ ESČP, Michaud proti Franciji, 12323/11, 6. 12. 2012, §§108–111.

²¹² ESČP, Avotiņš proti Latviji, 17502/07, 23. 5. 2016, §101.

²¹³ ESČP, Avotiņš proti Latviji, 17502/07, 23. 5. 2016, §62.

²¹⁴ ESČP, Avotiņš proti Latviji, 17502/07, 23. 5. 2016, §115.

²¹⁵ Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, st.62.

²¹⁶ Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, st.63.

in nezaupanje do teh razlik. Razlogi se nekoliko razlikujejo glede na mednarodno pogodbo, s katero so uveljavljeni, v grobem pa konvencije tradicionalno vsebujejo naslednje razloge za zavrnitev. Glede na vrsto kaznivega dejanja, države zavračajo izročitve posameznikov, ki so bili obdolženi ali obsojeni političnih, vojaških, ekonomskih, verskih kaznivih dejanj in kaznivih dejanj, storjenih preko medijev.²¹⁷ Glede na zadevno osebo je značilno, da kontinentalne države tradicionalno ne izročajo lastnih državljanov, nekatere zavrnejo izročitev posameznika, če bi le-ta vplivala na njegovo zdravje, družinsko življenje ali duševni in telesni razvoj, razlog za zavrnitev sta tudi imuniteta posameznika (na podlagi nacionalnega ali mednarodnega prava), in če je bil zadevni osebi podeljen status begunca, zahteva za zavrnitev se zavrne tudi, kadar je podana na temelju diskriminacije zadevne osebe, če je bila zadevna oseba obsojena *in absentia* ali če se domneva, da bi bile posamezniku kot posledica izvršitve kršene človekove pravice.²¹⁸ Skladno s teritorialnim načelom nekatere države ne izročajo v primerih, da je bilo kaznivo dejanje izvršeno na lastnem ozemlju. Tradicionalne procesne predpostavke, ki jih države preverjajo pred izročitvijo so zastaranje kazenskega pregona ali izvršitve kazni, skladnost z načelom *ne bis in idem* – i.e., če je bila v isti zadevi že izdana pravnomočna sodna odločba v primeru litispendence v isti zadevi že teče kazenski postopek zoper isto osebo ter v primerih amnestije in pomilostitve.²¹⁹

ENPP z namenom pospešitve in olajšanja postopka predaje obdolžencev in obsojencev med državami članicami EU odpravlja navedeni tradicionalni postopek preverjanja zahtev za izročitev in omejuje vsebinsko preverjanje ENPP in razloge za zavrnitev.²²⁰ Zavrnitvene razloge po ENPP je mogoče deliti na štiri kategorije: obvezni razlogi za zavrnitev po 3. členu Okvirnega sklepa o ENPP, fakultativni razlogi za zavrnitev po 4. členu Okvirnega sklepa, v primeru odločitev *in absentia* na podlagi 4a. člena Okvirnega sklepa in posebne situacije na podlagi 12. in 13. točke uvodnih določb Okvirnega sklepa.²²¹ Nekateri avtorji med obvezne razloge za zavrnitev štejejo še kršitev temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz 6. člena Pogodbe o Evropski uniji na podlagi 3. odstavka 1. člena Okvirnega sklepa ter sklicevanje na

---

²¹⁷ Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, st.64.

²¹⁸ Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, st.64-65.

²¹⁹ Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, st.65.

²²⁰ Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, st.52.

²²¹ Libor Klimek, European Arrest Warrant, Springer International Publishing, Cham, 2015, str. 150.

privilegij ali imuniteto na podlagi 20. člena.²²² Glede kršitve človekovih pravic je podrobneje pojasnjeno v 3.2 in 3.3. poglavju, v tem delu se osredotočam na zavrnitvene razloge, ki jih izrecno določa .

Okvirni sklep v 3. členu med obveznimi razlogi za zavrnitev določa zgolj naslednje razloge:

1. če za kaznivo dejanje, na katerem temelji nalog za prijetje, velja amnestija v izvršitveni državi članici, če je ta država pristojna za pregon tega dejanja po svojem kazenskem pravu;
2. če izvršitveni pravosodni organ dobi obvestilo, da je zahtevani osebi država članica izrekla pravnomočno sodbo za ista dejanja, pod pogojem, da je v primeru izrečene kazni ta kazen že prestala ali se po zakonodaji izvršitvene države članice ne more več obsoditi;
3. če oseba, ki je predmet evropskega naloga za prijetje po zakonodaji izvršitvene države članice, zaradi svoje starosti ne more biti kazensko odgovorna za dejanja, na katerih temelji ta nalog.

Fakultativni razlogi za zavrnitev ENPP so navedeni v 4. členu Okvirnega sklepa, i.e. dvojna kaznivost, litispendenca, kazenski postopek ni uveden, je končan ali oviran v državi izvršiteljici, zastaranje kazenskega pregona ali izvršitve kazni, *ne bis in idem* za pravnomočne sodbe izdane s strani tretje države, v kolikor je kazen že prestana ali se ne more več izvršiti, se državljan ali prebivalec izvršitvene države, zaveže, da se bo kazen izvršila), 4a. členu za sodbe *in absentia* ter v 5. členu, na podlagi katerega lahko država izvršiteljica zahteva potrebna zagotovila in predajo odloži do prejema zagotovil ali celo zavrne, če jih ne prejme (sodne odločbe in *absentia*, dosmrtna kazen zapora, državljanstvo ali prebivališče v državi izvršiteljici).

Zahtevana oseba, ki je bila prijeta na podlagi ENPP je imela sprva pravico do pravnega zastopnika in tolmača v skladu z notranjim pravom države izvršiteljice,²²³ s sprejetjem Direktive o pravici do dostopa do odvetniki²²⁴ in Direktive o pravici do tolmačenja in prevajanja²²⁵, pa veljajo skupni standardi v vseh državah članicah.

Okvirni sklep o ENPP v celoti opravlja možnost proste presoje države izvršiteljice glede odločitve o izročitvi svojega državljana. To je problematično zaradi določb ustav nekaterih držav, ki izrecno prepovedujejo izročanje lastnih državljanov. Določene države članice so morale sprejeti ustrezne spremembe ustave (Slovenija je Ustavo spremenila že ob pristopu k

---

²²² Ur. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, ²²³ 2. odstavek 11. člena Okvirnega sklepa o ENPP.

²²⁴ Direktiva 2013/48/EU z dne 22. 10. 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzemu prostosti, UL L 294/1, 6. 11. 2013.

²²⁵ Direktiva 2010/64/EU z dne 20. 10. 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih, UL L 280/1, 26. 10. 2010.

Rimskemu statutu)²²⁶. Okvirni sklep o ENPP določa omilitev za primere, če je ENPP za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni²²⁷ in se v primeru, ko se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, ta država zaveže, da bo izvršila kazen ali ukrep v skladu s svojim notranjim pravom,²²⁸ in za primere, kadar je ENPP izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka za osebo, ki je državljan ali prebivalec izvršitvene države članice, saj se jo lahko preda pod pogojem, da se oseba po obravnavi vrne v izvršiteljico, da bi v njej prestajala zaporno kazen, na katero je bil obsojen v odrediteljici²²⁹. S spremembo Okvirnega sklepa ENPP je bil dodan 4a. člen, ki se nanaša na odločbe, izdane na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča.

Odprava zahteve po dvojni kaznivosti je po mnenju nekaterih osrednji in najbolj kontroverzen element izvajanja načela vzajemnega priznavanja v kazenskih zadevah.²³⁰ Podrobneje o njej v naslednjem poglavju.

---

²²⁶ Čeprav je Ustava RS prepovedovala izročanje slovenskih državljanov drugim državam, ne pa tudi mednarodnemu sodišču.

²²⁷ Ali ukrepa vezanega na odvzem prostosti.

²²⁸ 6. odstavek 4. člena Okvirnega sklepa o ENPP.

²²⁹ 3. odstavek 5. člena Okvirnega sklepa o ENPP.

²³⁰ Steve Peers, 'Mutual recognition and criminal law in the European Union: Has the Council got it wrong?' v: *Common Market Law Review*, 41, 2004, 1, str. 14; Libor Klimek, *European Arrest Warrant*, Springer International Publishing, Cham, 2015, str. 82.

3.5. NAČELO ZAKONITOSTI V KAZENSKEM PRAVU IN DVOJNA KAZNIVOST

Zahteva po preverjanju dvojne kaznivosti je značilen izraz teritorialne suverenosti države in predstavlja izvedbo načela zakonitosti na kazenskem področju (*nulla poena sine lege*), ki predstavlja skupno ustavno izročilo držav članic in je zagotovljeno v 49. členu Listine EU o temeljnih pravicah ter 1. odstavku 7. člena EKČP.²³¹ Zahteva po preverjanju dvojne kaznivosti tradicionalno pomeni, da je posameznika dopustno izročiti drugi državi zgolj v kolikor je kaznivo dejanje inkriminirano v pravnih ureditvah obeh vključenih držav.²³²

Z razvojem načela vzajemnega priznavanja je bila zahteva po preverjanju dvojne kaznivosti za določena kazniva dejanja odpravljena, prvič z Okvirnim sklepom o ENPP, pozneje pa še z drugimi instrumenti načela vzajemnega priznavanja.²³³ Odprava preverjanja dvojne kaznivosti je eden najbolj kontroverznih elementov izvajanja načela vzajemnega priznavanja v kazenskih zadevah.²³⁴ Če se morebiti zdi, da v praksi med državami članicami ne prihaja do razlik pri določanju, katera ravnanja so družbeno tako nesprejemljiva, da so definirana kot kazniva dejanja, naj omenim primere splava, evtanazije, proizvodnje, prodaje in uživanja »mehkih drog« (*»soft drugs offences«*) in kaznivih dejanj v zvezi z mediji (*»press offences«*).²³⁵

Okvirni sklep o ENPP določa načelo dvojne kaznivosti v 4. odstavku 2. člena, po katerem se zahtevana oseba lahko preda pod pogojem, da dejanja, za katera je bil odrejen nalog za prijetje, po zakonu izvršitvene države članice pomenijo kaznivo dejanje, kakršnikoli so že njegovi sestavni elementi ali opis. Vendar pa zahteve po dvojni kaznivosti ni naveden med

---

²³¹ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §13; Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Evropski nalog za prijetje in predajo, teoretični in praktični vidiki*, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 24; Libor Klimek, *European Arrest Warrant*, Springer International Publishing, Cham, 2015, str. 81.

²³² Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Michala Bobka v zadevi *Grundza*, C-289/15, predstavljeni 28. 7. 2016, §32.

²³³ Okvirni sklep o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, 2. odstavek 2. člena; Okvirni sklep o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zablembi, 6. člen; Okvirni sklep o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji, 7. člen; Okvirni sklep o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji, 3. člen; Okvirni sklep o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami, 10. člen; Okvirni sklep o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji, 7. člen.

²³⁴ Steve Peers, 'Mutual recognition and criminal law in the European Union: Has the Council got it wrong?' v: *Common Market Law Review*, 41, 2004, 1, str. 14.

²³⁵ Commission of the European Communities, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, *Towards an EU Criminal Policy: Ensuring the effective implementation of EU policies through criminal law*, COM(2011) 573 final, Bruselj, 20. 9. 2011, str. 11.

obligatornimi razlogi zavrnitev, temveč zgolj med fakultativnimi v 1. odstavku 4. člena. Torej je državam članicam prepuščena izbira, ali bodo dvojno kaznivost določile kot razlog za zavrnitev ali ne. V 2. odstavku 2. člena pa gre Okvirni sklep še dlje in povsem odpravlja zahtevo po dvojni kaznivosti za 32 kategorij kaznivih dejanj, v kolikor je predpisana kazen višja od treh let zapora. Namen odprave je zagotoviti učinkovitejšo predajo obdolžencev in obsojencev, ter da se pri najhujših kaznivih dejanjih le-ti ne bi izmaknil pregonu ali kaznovanju zaradi sklicevanja na dvojno kaznivost.²³⁶

SEU je prvič presojalo odpravo dvojne kaznivosti v Okvirnem sklepu o ENPP v zadevi *Advocaten voor de Wereld*.²³⁷ *Advocaten voor de Wereld* je zatrjeval, da Okvirni sklep o ENPP in posledično belgijski implementacijski zakon kršita načelo enakosti in prepovedi diskriminacije (20. in 21. člen Listine EU o temeljnih pravicah), saj brez objektivne in primerne utemeljitve odstopata od zahteve po dvojni zakonitosti pri določenih kaznivih dejanjih, pri drugih pa jo ohranjata.²³⁸ Glede 32 kategorij kaznivih dejanj, za katera Okvirni sklep odpravlja preverjanje dvojne kaznivosti, pa je *Advocaten voor de Wereld*, zaradi nejasnosti in nedoločnosti pojmov zatrjeval kršitev načela zakonitosti na kazenskem področju, ki predstavlja skupno ustavno izročilo držav članic in je zagotovljeno v 49. členu Listine EU o temeljnih pravicah, 1. odstavku 7. člena EKČP.²³⁹

SEU v zadevi *Advocaten voor de Wereld* izrecno ni odgovorilo na vprašanje, ali seznam 32 kategorij kaznivih dejanj, za katera se ne preverja dvojna kaznivost, izpolnjuje zahteve načela zakonitosti.²⁴⁰ Najprej se je lotilo razlage pomena načela zakonitosti v kazenskem pravu, ki zahteva, da zakon jasno opredeli kazniva dejanja in kazni, s katerimi se ta kaznujejo, tako da lahko naslovnik norme iz besedila zadevne določbe in po potrebi s pomočjo njene razlage s strani sodišč razbere, za katera dejanja in opustitve mora kazensko odgovarjati.²⁴¹ SEU je z navedbami, da lahko preveč ohlapna ureditev 32 kategorij privede do različnih implementacij posameznih držav članic, na hitro odpravilo: poudarilo je, da namen Okvirnega sklepa o ENPP ni bila harmonizacija kazenskih zakonodaj držav članic na področju zadevnih kaznivih dejanj

---

²³⁶ Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijete in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, str. 96; Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 333.

²³⁷ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007.

²³⁸ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §§12, 14.

²³⁹ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §13.

²⁴⁰ Ester Herlin-Karnell, *The Constitutional Dimension of European Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2012, str. 27; Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 59.

²⁴¹ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §50.

ter da opredelitev kaznivih dejanj in kazni, ki se izrečejo, ostaja v pristojnosti odreditvene države članice, ki mora spoštovati temeljne pravice in temeljna pravna načela in s tem načelo zakonitosti v kazenskem pravu.²⁴² Sklicevalo se tudi na pravni temelj Okvirnega sklepa, i.e. 31. in 34. člen PEU, ki uporabe ENPP ne pogojujeta z uskladitvijo kazenskih zakonodaj.²⁴³ SEU se je osredotočilo na pravo države odreditve, ki mora biti skladno z Listino EU o temeljnih pravicah in tako z načelom zakonitosti in zaključil, da odprava preverjanja dvojne kaznivosti za 32 kategorij kaznivih dejanj ne pomeni kršitve načela zakonitosti v kazenskem pravu ter načela enakosti in prepovedi diskriminacije.²⁴⁴

SEU je nadalje presojalo trditve, da odprava zahteve po dvojni kaznivosti za določene kategorije kaznivih dejanj ni objektivno upravičena in da preveč ohlapna opredelitev kaznivih dejanj (*bolje, kategorij*) vodi do neupravičenih razlik pri obravnavanju posameznikov glede na to, ali so bila kazniva dejanja storjena v izvršitveni državi članici ali zunaj te države. Najprej je poudarilo, da načelo enakosti zahteva, naj se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in naj se različni položaji ne obravnavajo enako razen, če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno.²⁴⁵

SEU je pojasnilo, da temelji odprava preverjanja dvojne kaznivosti za določena kazniva dejanja (*kategorije*) na načelu vzajemnega priznavanja in medsebojnega zaupanja med državami članicami. Po stališču SEU teža kršitve reda in javne varnosti upravičuje dejstvo, da se ne zahteva ugotavljanje dvojne kaznivosti, zato je razlikovanje položaja oseb, ki so osumljeni ali obsojeni teh kaznivih dejanj od oseb, ki so osumljeni ali obsojeni kaznivih dejanj izven tega seznama, objektivno utemeljeno.²⁴⁶

SEU očitajo, da v sodbi ni podalo ustrezne in zadostne obrazložitve, zlasti glede razlik v zakonodajah in predvsem v kazenskih postopkih med državami članicami ter da je preložilo obveznost zagotavljanja temeljnih kavnih na države članice.²⁴⁷ Sodišče tudi ni odgovorilo, ali sme država izvršiteljica preverjati ustreznost ali smiselnost pravne kvalifikacije kaznivega dejanja, za katero je dvojna kaznivost odpravljena. Stališče Evropske komisije je, da je dopustna zgolj »*prima facie*« presoja, sicer pa mora država izvršiteljica skladno z načelom medsebojnega

---

²⁴² SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §§51–53, 59; SEU, *združeni zadevi Hüseyin Gözütok*, C-187/01 in *Klaus Brügge*, C-385/01 z dne 11. 2. 2003, §32.

²⁴³ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §59.

²⁴⁴ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §60.

²⁴⁵ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §56.

²⁴⁶ SEU, *Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad*, C-303/05 z dne 3. 5. 2007, §§57–58.

²⁴⁷ Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 68; Andrew Sanger, *Force of Circumstance: The European Arrest Warrant and Human Rights v: Democracy and Security*, 2010, 6, str. 40–41; Anže Erbežnik, *Ustavno sodišče RS ter evropski nalog za prijetje in predajo ali »kdo se boji Virginije Woolf« v: Pravna praksa*, 27, 2008, 1, str. 25; Katja Šugman, *Slabo argumentirana odločitev o ENPP v: Pravna praksa*, 26, 2007, 19, str. 28–30.

zaupanja in na njem temelječim načelom vzajemnega priznavanja, zaupati pravni kvalifikaciji in dokazni oceni države odrediteljice.²⁴⁸ Avtorji poudarjajo, da SEU tako sprejema zelo ozko definicijo zakonitosti, ki lahko kot posledica uveljavljanju načela vzajemnega priznavanja ogrozi kazenskopravne kavtele držav članic in lahko v manj jasnih primerih vodi do tega, da bi določene države članice slepo zaupale v pravni red druge države članice na račun posameznika in načela zakonitosti v kazenskem postopku.²⁴⁹

Nejasnost in nedoločenost kategorij 32 kaznivih dejanj je bila tudi predmet ustavne pritožbe pred Ustavnim sodiščem RS, ki pa se v vsebinsko presojo ni spustilo, saj je ugotovilo kršitev pravice do enakega varstva v povezavi s pravico do sodnega varstva,²⁵⁰ ker se nižji sodišči nista opredelili do pritožnikovega predloga, da postavita predhodno vprašanje SEU²⁵¹.²⁵²

V zadevi *Openbaar Ministerie proti A.*²⁵³ je SEU izdalo sklep, v katerem je na predhodno vprašanje sodišča v Amsterdamu (*»Rechtbank Amsterdam«*) odgovorilo, da v nasprotju s sistemom ekstradicije, ki ga je Okvirni sklep o ENPP ukinil, slednji več ne upošteva višin kaznivih dejanj, ki veljajo v državah izvršiteljicah.²⁵⁴ Velja torej zgolj splošna omejitev, da se lahko ENPP izda le za dejanja, ki so po pravu odreditvene države članice kazniva z zaporno kaznijo ali ukrepom odvzema prostosti za najmanj 12 mesecev ali, kadar sta kazen ali ukrep odvzema prostosti izrečena, za kazni do najmanj štirih mesecev.²⁵⁵

O odpravi dvojne kaznivosti v okviru instrumentov načela vzajemnega zaupanja je SEU odločalo samo še v zadevi *Grundza*²⁵⁶. SEU je poudarilo, da (z uveljavitvijo načela vzajemnega priznavanja in sprejetjem instrumentov za njegovo izvedbo) pomeni preverjanje dvojne kaznivosti pri instrumentih, ki temeljijo na načelu vzajemnega priznavanja, izjemo od splošnega pravila priznavanja sodb in izvrševanja kazenskih sankcij in je zato potrebno ozko razlagati, kdaj je preverjanje dopustno.²⁵⁷ Opozorilo je, da se za preverjanje dvojne kaznivosti

---

²⁴⁸ Commission of the European Communities, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Towards an EU Criminal Policy: Ensuring the effective implementation of EU policies through criminal law, COM(2011) 573 final, Bruselj, 20. 9. 2011, str. 17; Petra Sešek, Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijete in predajo, magistrska naloga, Ljubljana, 2010, str. 146.

²⁴⁹ Ester Herlin-Karnell, The Constitutional Dimension of European Criminal Law, Hart Publishing, Oxford, 2012, str. 27; Valsamis Mitsilegas, EU Criminal Law, Hart Publishing, Oxford, 2009, str. 123-125.

²⁵⁰ 22. in 23. člen Ustave RS.

²⁵¹ Predlog predhodnega vprašanja (med drugim): *»Ali lahko skladno z okvirnim sklepom zaprošena država zavrne predajo na podlagi ENPP, če opis očitno ne ustreza kaznivemu dejanju, za katro se zahteva predaja, oziroma ali lahko v takem primeru zaproseni organ preverja dvojno kaznivost in posledično pogoje za predajo?«* v: US RS, Up-384/15–19 z dne 18. 7. 2016, §5.

²⁵² US RS, Up-384/15-19 z dne 18. 7. 2016.

²⁵³ SEU, Openbaar Ministerie proti A., C-463/15 PPU z dne 25. 9. 2015.

²⁵⁴ SEU, Openbaar Ministerie proti A., C-463/15 PPU z dne 25. 9. 2015, §30.

²⁵⁵ 1. odstavek 2. člena Okvirnega sklepa o ENPP.

²⁵⁶ SEU, Jozef Grundza, C-289/15 z dne 11. 1. 2017.

²⁵⁷ SEU, Jozef Grundza, C-289/15 z dne 11. 1. 2017, §46.

ne zahteva, da bi bila kazniva dejanja v obeh državah članicah identična ter, da je upoštevni element »ujemanje med dejanskimi elementi kaznivega dejanja, kot se odražajo v sodbi, ki jo je izrekla država izdajateljica, in opredelitvijo kaznivega dejanja v skladu s pravom države izvršiteljice«. ²⁵⁸ SEU je zaključilo, da je treba Okvirni sklep o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni, razlagati tako, da se šteje, da je pogoj dvojne kaznivosti izpolnjen, če bi se za dejanske elemente kaznivega dejanja, kot se odražajo v sodbi, ki jo je izdal pristojni organ države izdajateljice, če bi nastali na ozemlju države izvršiteljice, lahko štelo, da so kaznivi. ²⁵⁹

Generalni pravobranilec Michala Bobka je v sklepnih predlogih v zadevi *Grundza* opozarjal na razlikovanje med *in abstracto* ter *in concreto* presojo pogoja dvojne kaznivosti. ²⁶⁰ Poudaril je obstoj velikih razlik med državami članicami glede pravnega razumevanja pojmov *in concreto* ter *in abstracto* v okviru dvojne kaznivosti ²⁶¹ ter poskušal najti skupni imenovalec: za presojo dvojne kaznivosti *in abstracto* je potrebno preveriti, ali bi ravnanje in dejanja, na katera se nanaša sodba države izdajateljice, pomenila kaznivo dejanje, če bi bila storjena na ozemlju države izvršiteljice; ²⁶² za presojo dvojne kaznivosti *in concreto* pa je potrebno več, vključno z izpolnitvijo pogojev kazenske odgovornosti, kakor so opredeljeni z zakoni države izvršiteljice (starost in duševno stanje obdolženca ali upoštevanje dodatnih dejanskih okoliščin, v katerih je bilo dejanje storjeno) ²⁶³. SEU pri svoji analizi ni presojalo pogoja dvojne kaznivosti *in concreto* ali *in abstracto*, ker ju Okvirni sklep 2008/909 ne omenja, med državami članicami pa glede razlage pojmov obstajajo velike razlike. ²⁶⁴ SEU se je omejilo na jezikovno razlago in pojasnilo, da lahko država izvršiteljica glede na Okvirni sklep 2008/909 za kazniva dejanja, ki ne sodijo med 32 kategorij kaznivih dejanj in za katera je določena odprava pogoja dvojne kaznivosti, preverja pogoj dvojne kaznivosti. ²⁶⁵

---

²⁵⁸ SEU, Jozef Grundza, C-289/15 z dne 11. 1. 2017, §§33, 37.

²⁵⁹ SEU, Jozef Grundza, C-289/15 z dne 11. 1. 2017, §54.

²⁶⁰ Sklepní predlogi generalnega pravobranilca Michala Bobka v zadevi Grundza, C-289/15, predstavljeni 28. 7. 2016, §§22–26.

²⁶¹ Sklepní predlogi generalnega pravobranilca Michala Bobka v zadevi Grundza, C-289/15, predstavljeni 28. 7. 2016, §26.

²⁶² Sklepní predlogi generalnega pravobranilca Michala Bobka v zadevi Grundza, C-289/15, predstavljeni 28. 7. 2016, §24.

²⁶³ Sklepní predlogi generalnega pravobranilca Michala Bobka v zadevi Grundza, C-289/15, predstavljeni 28. 7. 2016, §25.

²⁶⁴ SEU, Jozef Grundza, C-289/15 z dne 11. 1. 2017, §§25–27.

²⁶⁵ SEU, Jozef Grundza, C-289/15 z dne 11. 1. 2017, §28.

3.6. *NE BIS IN IDEM*²⁶⁶ KOT USTAVNO IN NADNACIONALNO JAMSTVO

Načelo *ne bis in idem*, ki prepoveduje, da bi bila oseba dvakrat preganjana ali kaznovana za isto dejanje je vsebovano v 4. členu Protokola št. 7 k EKČP in v 31. členu Ustave RS. Danes je načelo priznано tudi kot ena ključnih kazenskih kavitel v EU in zagotovljeno v 50. členu Listine EU o temeljnih pravicah²⁶⁷ ter izvedeno v Okvirnem sklepu o ENPP. Načelo prepoveduje, da bi bil posameznik ponovno obsojen za kaznivo dejanje in učinkuje na domnevo nedolžnosti, ki v primerih meritornih pravnomočnih sodnih odločb preraste v neizpodbojno domnevo.²⁶⁸ Vsem ravnem varstva človekovih pravic je skupno, da se načelo navezuje na vse meritorne odločbe, s katerimi je kazenski postopek zoper posameznika končan (*res iudicata*). Nekateri mehanizmi pa zagotavljajo višjo raven jamstva.²⁶⁹

Jamstvo načela *ne bis in idem* v Ustavi RS prepoveduje ponovno obsodbo ali kaznovanje posameznika za isto dejanje, če je bil kazenski postopek zoper njega pravnomočno ustavljen ali je bila obtožba zoper njega pravnomočno zavrnjena, ali je bil s pravnomočno sodbo oproščen ali obsojen.²⁷⁰ Skladno s sodno prakso Ustavnega sodišča, je to ustavno jamstvo potrebno razlagati tako, da prepoveduje pregon, sojenje, obsodbo ali kaznovanje posameznika za drugo kaznivo dejanje, če izhaja iz identičnih ali bistveno enakih dejstev kot tista, ki so bila podlaga za prvo kaznivo dejanje, glede katerega je bil kazenski postopek zoper tega posameznika bodisi že pravnomočno ustavljen bodisi je bila izdana pravnomočna zavrnilna, oprostilna ali obsodilna sodba (*res iudicata*).²⁷¹ Ustavno jamstvo mora biti skladno s stališčem Ustavnega sodišča zagotovljeno tudi v primerih, ko je na temelju istega historičnega dogodka pred uvedbo kazenskega postopka tekel in bil pravnomočno končan prekrškovni postopek, če narava dejanja in teža sankcije za prekršek kažeta na to, da je šlo v resnici za »kaznivo ravnanje, ki ima naravo kaznivega dejanja«.²⁷²

Jamstvo »ne dvakrat o isti stvari« je na ustavni ravni držav članic urejeno zelo različno. Tako e.g. Nemčija pod pojem »bis« šteje pravnomočne sodne odločbe sodišča, Nizozemska pa

---

²⁶⁶ Uporabljam latinski termin in slovenski prevod »ne dvakrat o isti stvari« namesto »prepovedi ponovnega sojenja o isti stvari«, ker jamstvo vsebuje tudi prepoved ponovnega pregona v pravnomočno končanih zadevah in ocenjujem, da latinski termin že z jezikovno razlago dopušča širši domet.

²⁶⁷ 50. člen Listine EU o temeljnih pravicah: *Nihče ne sme biti ponovno v kazenskem postopku ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil v Uniji v skladu z zakonom s pravnomočno sodbo že oproščen ali obsojen.*

²⁶⁸ US RS, U-I-92/97 z dne 8. 5. 1997.

²⁶⁹ Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str.11.

²⁷⁰ 31. člen URS.

²⁷¹ US RS, U-I-92/97 z dne 8. 5. 1997 z dne 1. 10. 2009, §18; US RS, U-I-24/10, §13.

²⁷² US RS, U-I-24/10, §13.

sprejema širšo razlago, ki vključuje tudi pravnomočne izvensodne odločbe, kot je poravnava med tožilcem in obdolženim.²⁷³

Načelo *ne bis in idem* kot jamstvo po EKČP zavezuje pravosodne organe iste države, ki ne smejo nikogar preganjati ali kaznovati za kaznivo dejanje, za katero je bil na podlagi zakona in v skladu s kazenskim postopkom te države pravnomočno že oproščen ali obsojen (meritorne sodne odločbe).²⁷⁴ Vendar pa EKČP dopušča obnovo kazenskega postopka, če obstajajo dokazi o novih ali na novo odkritih dejstvih ali če je v prejšnjih postopkih prišlo do bistvenih napak.²⁷⁵ Tako je jamstvo *ne bis in idem* po EKČP nižje od ustavnega standarda v Sloveniji.

ESČP poudarja, da kavtela *ne bis in idem*, zaradi istega kaznivega dejanja ne prepoveduje zgolj ponovnega kaznovanja, ampak že ponoven pregon in ponovno sojenje.²⁷⁶ ESČP nasprotuje naložitvi dvojne upravne in kazenske sankcije na podlagi istih dejstev, zato šteje, da jamstvo *ne bis in idem* prepoveduje uvedbo novega upravnega ali kazenskega postopka, kadar je v prvem odločba postala pravnomočna oziroma dokončna.²⁷⁷ Nosilna sodba ESČP glede načela *ne bis in idem* je sodba v zadevi *Sergey Zolotukhin proti Rusiji*²⁷⁸. ESČP je naprej presoјalo, ali je šlo pri prejšnji zadevi za »kazensko zadevo« in »kazenski postopek« ter sprejelo stališče, da ni edino merilo pravna definicija postopka po nacionalni zakonodaji.²⁷⁹ Napotilo je na kriterije *Engel*²⁸⁰, ki jih je razvilo že zelo zgodaj²⁸¹ in večkrat potrdilo v svoji sodni praksi.²⁸² Skladno s kriteriji *Engel* je prvo merilo pravna opredelitev dejanja in postopka po nacionalni zakonodaji, drugo narava dejanja in/ali tretje: teža sankcije, ki je zagrožena za tako kaznivo dejanje.²⁸³ ESČP pri presoji pojma »bis« presoja, ali že obstaja pravnomočna odločitev.²⁸⁴ Pri tem presoja, ali je odločitev postala pravnomočna in je pridobila status *res iudicata* in šteje, da je to tedaj, ko je »nepreklicna«, ko zoper njo ne obstoji več nobeno redno pravno sredstvo, ker so jih stranke

---

²⁷³ Združeni zadevi Hüseyin Gözütok, C-187/01 in Klaus Brügge, C-385/01 z dne 11. 2. 2003; Sašo Sever, Načelo *ne bis in idem* in pravo Unije, Evro pravna praksa, 2003, 2, str. 56..

²⁷⁴ 1. odstavek 4. člena Protokola št 7 k EKČP.

²⁷⁵ 2. odstavek 4. člena Protokola št. 7 k EKČP; US RS, U-I-24/10, §11.

²⁷⁶ Ed. John A. E. Vervaele, European Evidence Warrant: Transnational Judicial Inquiries in the EU, Intersentia, Utrecht, 2005, str. 214.

²⁷⁷ ESČP, Gradinger proti Avstriji, 15963/90, 23.10.1995, §§53-55; ESČP, Sergey Zolotukhin proti Rusiji, 14939/03, 10.2.2009, §109; ESČP, Lucky Dev proti Švedski, 7356/10, 27.2.2015, §34; Sklepni predlogi Generalnega Pravobranilca Pedra Cruza Villalóna v zadevi Åklagaren proti Hansu Åkerbergu Franssonu, C-617/10, §79.

²⁷⁸ ESČP, Sergey Zolotukhin proti Rusiji, 14939/03, 10. 2. 2009.

²⁷⁹ ESČP, Sergey Zolotukhin proti Rusiji, 14939/03, 10. 2. 2009 §§53–57.

²⁸⁰ ESČP, Engel in drugi proti Nizozemski, 5100/71, 8. 6. 1976.

²⁸¹ Za presojo po 6. členu EKČP.

²⁸² ESČP, Sergey Zolotukhin proti Rusiji, 14939/03, 10. 2. 2009, §53; ESČP, A in B proti Norveški, 24130/11 in 29758/11, 15. 11. 2016, §107; Sklepni predlogi Generalnega Pravobranilca Pedra Cruza Villalóna v zadevi Åklagaren proti Hansu Åkerbergu Franssonu, C-617/10, §76.

²⁸³ ESČP, Engel in drugi proti Nizozemski, 5100/71, 8. 6. 1976.

²⁸⁴ ESČP, Franz Fischer proti Avstriji, 37950/97, 29. 8. 2001, §22; ESČP, Sergey Zolotukhin proti Rusiji, 14939/03, 10. 2. 2009, §107.

izčrpale ali pa je potekel rok za njihovo uveljavljanje.²⁸⁵ V zadevi *Sergey Zolotukhin proti Rusiji* je tako ESČP štelo, da dokončna pravnomočna odločba sodi pod element »bis« v okviru kavtele *ne bis in idem*. ESČP v svoji praksi poudarja, da vštevanje sankcije, ki je bila izrečena v prvem sojenju, ne vpliva na prepoved ponovnega sojenja o isti stvari.²⁸⁶

ESČP je v svoji sodni praksi razlagalo pojem »idem« in sprejelo več stališč.²⁸⁷ Pri presoji elementa »idem« je ESČP poudarjalo zlasti »bistvene elemente« obeh dejanj, pri tem dopuščalo pregon za več kršitev, ki izvirajo iz enega samega protipravnega ravnanja, vendar je štelo, da je v nasprotju z načelom *ne bis in idem*, da bi bil posameznik preganjan ali kaznovan za kazniva dejanja, ki so si zgolj nominalno različna, zato je štelo, da je potrebno preveriti ali imajo kazniva dejanja iste »bistvene elemente«, i.e. upravni prekršek vožnje v vinjenem stanju in kaznivo dejanje povzročitve smrti iz malomarnosti, ker se je oseba sama prostovoljno spravila v stanje omamljenosti.²⁸⁸ V zadevi *Sergey Zolotukhin proti Rusiji* je ESČP sprejelo harmonizirano definicijo elementa »idem«, katero terjaja zahteva po pravni varnosti.²⁸⁹ Tako je odločilo, da EKČP prepoveduje pregon ali sojenje isti osebi za drugo kaznivo dejanje, če izhaja iz dejstev, ki so identična ali v bistvu enaka kot tista, ki so bila podlaga za prvo kaznivo dejanje.²⁹⁰ Harmonizirana razlaga elementa »idem«, ki jo sprejme ESČP temelji na razlagi elementa, ki jo je sprejelo SEU in je predstavljena spodaj.²⁹¹

Načelo *ne bis in idem* prvotno ni bilo vključeno kot jamstvo v EKČP, dodano je bilo s Protokolom št. 7, ki v 4. členu tradicionalno ustavnemu jamstvu določi minimum varstva. Države podpisnice EKČP 4. člena niso potrdile soglasno in do danes ga številne države članice Sveta Evrope niso ratificirale,²⁹² nekatere so izrazile izjeme in pridržke²⁹³.²⁹⁴ Nestrinjanje držav je posledica izvora načela, i.e. v državni suverenosti, zato si države želijo pridržati pristojnost, da izrekajo za ista ravnanja kazenske in upravne (e.g. prekrškovne) sankcije.

---

²⁸⁵ ESČP, *Sergey Zolotukhin proti Rusiji*, 14939/03, 10. 2. 2009, §107.

²⁸⁶ ESČP, *Tomasović proti Hrvaški*, 53785/09, 18. 10. 2011, §§8, 32.

²⁸⁷ ESČP, *Gradinger proti Avstriji*, 15963/90, 23. 10. 1995, §55; ESČP, *Oliveira proti Švici*, 84/1997/868/1080, 30.7.1998, §§24-26; ESČP, *Franz Fischer proti Avstriji*, 37950/97, 29. 8. 2001, §29; ESČP, *Sergey Zolotukhin proti Rusiji*, 14939/03, 10. 2. 2009, §82; ESČP, *A in B proti Norveški*, 24130/11 in 29758/11, 15. 11. 2016, §§102-107.

²⁸⁸ ESČP, *Franz Fischer proti Avstriji*, 37950/97, 29. 8. 2001, §§29-31.

²⁸⁹ ESČP, *Sergey Zolotukhin proti Rusiji*, 14939/03, 10. 2. 2009, §§78, 84.

²⁹⁰ *Sergey Zolotukhin proti Rusiji*, 14939/03, 10. 2. 2009, §82.

²⁹¹ John A. E. Vervaele, *Ne Bis In Idem: Towards a Transnational Constitutional Principle in the EU? V: Utret Law Review*, 9, 2013, 4, str. 222.

²⁹² Belgija, Nemčija, Nizozemska, Velika Britanija ga ni niti podpisala. (v: Ed. John A. E. Vervaele, *European Evidence Warrant: Transnational Judicial Inquiries in the EU*, Intersentia, Utrecht, 2005, str. 213).

²⁹³ Francija in Avstrija sta uporabo načela omejili na kazniva dejanja in iz dometa izvzeli disciplinske in upravne postopke.

²⁹⁴ ESČP, *Gradinger proti Avstriji*, 15963/90, 23. 10. 1995, §49; *Sklepni predlogi Generalnega Pravobranilca Pedra Cruza Villalóna v zadevi Åklagaren proti Hansu Åkerbergu Franssonu*, C-617/10, §72.

V primeru ustavnega jamstva in jamstva po EKČP, se prepoved navezuje zgolj na nacionalne sodne odločbe.²⁹⁵ To iz izvira iz dejstva, da je načelo *ne bis in idem* tradicionalno vezano na kaznovalno oblast države in teritorialno načelo.²⁹⁶ Z Listino EU o temeljnih pravicah in v okviru načela vzajemnega priznavanja pa je načelo *ne bis in idem* dobilo status nadnacionalnega jamstva z učinkom *erga omnes*.

Po Listini EU načelo »*ne dvakrat o isti stvari*« določa, da nihče ne sme biti ponovno v kazenskem postopku ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil v EU v skladu z zakonom s pravnomočno sodbo že oproščen ali obsojen.²⁹⁷

Prvi instrument sprejet na podlagi načela vzajemnega priznavanja, i.e. Okvirni sklep o ENPP, določa načelo *ne bis in idem* kot obvezni razlog za zavrnitev ENPP v primeru, da je zahtevani osebi država članica že izrekla pravnomočno sodbo za ista dejanja, pod pogojem, da je v primeru izrečene kazni ta kazen že prestala ali pa se po zakonodaji izvršitvene države ne more več obsoditi²⁹⁸ ter kot fakultativni razlog za neizvršitev, kadar je zahtevana oseba v kazenskem postopku v izvršitveni državi zaradi istega kaznivega dejanja, kot je tisto, na katerem temelji ENPP²⁹⁹ in kadar pravosodne oblasti države izvršiteljice sklenejo, da kazenskega postopka ne bodo uvedle ali ga bodo ustavile ali kadar je bila zahtevani osebi v državi članici za ista dejanja izrečena pravnomočna sodba, ki onemogoča nadaljnji postopek in, če izvršitveni pravosodni organ dobi obvestilo, da je zahtevani osebi tretja država izrekla pravnomočno sodbo za ista dejanja, pod pogojem, da je v primeru izrečene kazni že prestana ali se prestaja ali se po zakonodaji kaznujoče držav ene more več izvršiti³⁰⁰. Osrednja novost je priznanje *erga omnes* učinka kavteli *ne bis in idem* in določitev te kavtele med obligatornimi razlogi za zavrnitev ENPP.³⁰¹ *Erga omnes* učinek jamstva *ne bis in idem* je v bistvu nujna posledica načela vzajemnega priznavanja, saj oba temeljita na visoki stopnji zaupanja med državami članicami, ker zahtevata, da države članice priznavajo kazensko procesno in zdaj tudi materialno pravo

---

²⁹⁵ ESČP, Böhmeim proti Italiji (odločitev o dopustnosti), 35666/05, 22.5.2007; ESČP, Trabelsi proti Belgiji, 140/10, 16. 2. 2015, §164.

²⁹⁶ Samuli Miettinen, *Criminal Law and Policy in the European Union*, Routledge, Oxfordshire, 2013, str. 182; Valsamis Mitsilegas, *The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU*, v: *Common Market Law Review*, 43, 2006, str. 1309.

²⁹⁷ 50. člen Listine EU o temeljnih pravicah.

²⁹⁸ 2. odstavek 3. člena Okvirnega sklepa o ENPP.

²⁹⁹ 1. odstavek 4. člena Okvirnega sklepa o ENPP.

³⁰⁰ 5. odstavek 4. člena Okvirnega sklepa o ENPP.

³⁰¹ Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 112; Petra Sešek, *Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga*, Ljubljana, 2010, str. 116; Valsamis Mitsilegas, *The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU*, v: *Common Market Law Review*, 43, 2006, str. 1300;

druge države članice, tudi kadar bi nacionalna pravila vodila do drugačnega izida.³⁰² Načelo *ne bis in idem* tako predstavlja negativno aplikacijo načela vzajemnega priznavanja.³⁰³ Pomembna novost je tudi odsotnost izjem in pridrzkov k jamstvu *ne bis in idem*, kot smo jim priča pri Protokolu št. 7 k EKČP (teritorialnost, javni interes in javni položaj za določene kategorije kaznivih dejanj).³⁰⁴ Med fakultativnimi razlogi za zavrnitev Okvirni sklep o ENPP razširja domet jamstva *ne bis in idem* na vse končne odločbe, ki onemogočajo nadaljnje postopke.³⁰⁵ SEU je prvič razlagalo načelo *ne bis in idem* v združenih zadevah *Gözütok in Brügge*³⁰⁶ (takrat v okviru 54. člena Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma)³⁰⁷.³⁰⁸ Primera sta se nanašala na *Gözütoka*, ki je bil obdolžen kaznivega dejanja na Nizozemskem, za katero je sprejel ponudbo državnega tožilstva in plačal kazen, zato je bil postopek zoper njega ustavljen, nato pa ga je v Nemčiji nemško sodišče obsodilo na pogojno obsodbo za isto dejanje,³⁰⁹ in na *Brügga*, ki je v Nemčiji sklenil sodno poravnavo z državnim tožilstvom, znesek poravnal, zato je bil kazenski postopek bil zoper njega ustavljen, za isto dejanje pa je še naprej tekkel postopek pred kazenskim sodiščem v Belgiji³¹⁰. SEU je štelo, da pojem »bis« vključuje odstop od pregona na podlagi izvensodne poravnave, ki jo omogoča nacionalni red države članice, saj je s tem nadaljnji postopek končan, četudi o tem ni razsojalo sodišče v ožjem smislu, temveč drug pravosodni organ, kar še posebej velja v primerih, ko je obdolženec po naročilu državnega tožilca izpolnil določene obveznosti, ki v bistvu pomenijo kazen za protipravno ravnanje.³¹¹ SEU še poudari, da velja načelo *ne bis in idem* tudi v primerih, ko je postopek končan brez odločitve sodišča, četudi bi bilo sodno odločanje v takem postopku v drugi državi članici potrebno.³¹² Ali je sodba pravnomočna, se skladno s prakso SEU presoja po pravu države članice, v kateri je bila ta sodba izdana.³¹³ V zadevi *Miraglia*³¹⁴ je SEU razlagalo, ali pojem

---

³⁰² SEU, Leopold Henri Van Esbroecku, C-436/04 z dne 9. 3. 2006, §30; SEU, združeni zadevi Hüseyin Gözütok, C-187/01 in Klaus Brügge, C-385/01 z dne 11. 2. 2003, §33.

³⁰³ Samuli Miettinen, *Criminal Law and Policy in the European Union*, Routledge, Oxfordshire, 2013, str. 181.

³⁰⁴ Petra Sešek, *Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga*, Ljubljana, 2010, str. 116.

³⁰⁵ 3. odstavek 4. člena Okvirnega sklepa o ENPP .

³⁰⁶ SEU, združeni zadevi Hüseyin Gözütok, C-187/01 in Klaus Brügge, C-385/01 z dne 11. 2. 2003.

³⁰⁷ 54. člen Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma: Oseba, proti kateri je bil sodni postopek v eni pogodbenici pravnomočno končan, se za ista dejanja ne sme preganjati v drugi pogodbenici, pod pogojem, da je bila izrečena kazen tudi izvršena, da je v postopku izvrševanja ali je po zakonodaji pogodbenice, ki jo je izrekla, ni več mogoče izvršiti.

³⁰⁸ Ed. Duncan Atkinson, *EU Law in Criminal Practice*, Oxford University Press, Oxford, 2013, str. 128; Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 238.

³⁰⁹ SEU, združeni zadevi Hüseyin Gözütok, C-187/01 in Klaus Brügge, C-385/01 z dne 11. 2. 2003, §§10, 11, 16.

³¹⁰ SEU, združeni zadevi Hüseyin Gözütok, C-187/01 in Klaus Brügge, C-385/01 z dne 11. 2. 2003, §§20–22.

³¹¹ SEU, združeni zadevi Hüseyin Gözütok, C-187/01 in Klaus Brügge, C-385/01 z dne 11. 2. 2003, §§27–31.

³¹² SEU, združeni zadevi Hüseyin Gözütok, C-187/01 in Klaus Brügge, C-385/01 z dne 11. 2. 2003, §34.

³¹³ SEU, Gaetana Mantella, C-261/09 z dne 16. 11. 2010, §46.

³¹⁴ SEU, Filomeno Mario Miraglia, C-469/03 z dne 10. 3. 2005.

»bis« vključuje primer, ko je v prvi državi članici izdana sodna odločba, s katero je bil ustavljen kazenski pregon, ne da bi se odločalo o dejstvih in samo iz razloga, da je bil uveden pregon v drugi državi članici.³¹⁵ SEU je zaključilo, da sodna odločba, ki je bila razglašena po tem, ko je državno tožilstvo odločilo, da ustavi pregon izključno na temelju, da je bil zoper istega obdolženca za ista dejanja v drugi državi članici uveden kazenski pregon brez vsakršne vsebinske presoje, ne more pomeniti pravnomočne odločbe zoper to osebo in torej ne sodi v domet pojma »bis«. ³¹⁶ Iz zadeve *Van Straaten*³¹⁷ sledi, da SEU pod element »bis« šteje tudi pravnomočno oprostilno sodno odločbo države članice zaradi pomanjkanja dokazov³¹⁸ in iz zadeve *Gasparini in ostali*,³¹⁹ da tja sodijo tudi pravnomočne oprostilne sodne odločbe zaradi zastaranja kazenskega pregona.³²⁰ SEU je v zadevi *Bourquain*³²¹ v domet pojma »bis« štelo tudi primer, ko je bil obtoženi že pravnomočno obsojen v drugi državi članici in v skladu s pravom države, v kateri je bil obsojen, kazen, ki mu je bila naložena zaradi postopkovnih posebnosti, nikoli ni mogla biti izvršena.³²² V konkretnem primeru so bile okoliščine zelo specifične, sodba je bila izrečena v nenavzočnosti, nadalje je Francija za to kaznivo dejanje razglasila amnestijo, sodba pa je pred začetkom novega postopka tudi zastarala. SEU pa je poudarilo, da na splošno sodbe *in absentia* niso izključene iz pojma »bis« in torej dometa načela *ne bis in idem*.³²³ V zadevi *Turansky*³²⁴ je SEU odreklo razširitev pojma »bis« na odločbo, s katero je (v konkretni zadevi: policijski) organ po vsebinski presoji zadeve ustavil kazenski pregon, če s to odločbo o ustavitvi v skladu z nacionalnim pravom te države ni pravnomočno ustavljen kazenski postopek in tako ta odločba ne pomeni ovire za to, da bi se v tej državi članici za ista dejanja začel nov kazenski pregon.³²⁵ SEU je poudarilo, da namen načela *ne bis in idem* v območju svobode, varnosti in pravice, v katerem je zagotovljeno prosto gibanje oseb in, da se osumljenca zaščititi pred tem, da bi bil podvržen morebitnim naknadnim preiskavam, v zvezi z istimi dejanji, v več državah pogodbenicah.³²⁶ V zadevi *Kossowski*³²⁷ je SEU razložilo, da je načelo vzajemnega priznavanja utemeljeno na vzajemnem zaupanju, ki pa lahko obstoji samo, če se lahko druga

---

³¹⁵ SEU, Filomeno Mario Miraglia, C-469/03 z dne 10. 3. 2005, §27.

³¹⁶ SEU, Filomeno Mario Miraglia, C-469/03 z dne 10. 3. 2005, §30.

³¹⁷ SEU, Jean Leon Van Straaten, C-150/05 z dne 28. 9. 2006.

³¹⁸ SEU, Jean Leon Van Straaten, C-150/05 z dne 28. 9. 2006, §61.

³¹⁹ SEU, Giuseppe Francesco Gasparini in ostali, C- 467/04 z dne 28. 9. 2006.

³²⁰ SEU, Giuseppe Francesco Gasparini in ostali, C- 467/04 z dne 28. 9. 2006, §33.

³²¹ SEU, Klaus Bourquain, C-297/07 z dne 11. 12. 2008.

³²² SEU, Klaus Bourquain, C-297/07 z dne 11. 12. 2008, §52.

³²³ SEU, Klaus Bourquain, C-297/07 z dne 11. 12. 2008, §40.

³²⁴ SEU, Vladimír Turanský, C-491/07 z dne 22. 12. 2008.

³²⁵ SEU, Vladimír Turanský, C-491/07 z dne 22. 12. 2008, §45; Samuli Miettinen, *Criminal Law and Policy in the European Union*, Routledge, Oxfordshire, 2013, str. 181.

³²⁶ SEU, Vladimír Turanský, C-491/07 z dne 22. 12. 2008, §§43–44.

³²⁷ SEU, Piotr Kossowski, C-486/14 z dne 19. 6. 2016.

država pogodbenica na podlagi dokumentov, ki jih je sporočila prva država pogodbenica prepriča, da zadevna odločitev, ki so jo sprejeli pristojni organi prve države, dejansko pomeni pravnomočno odločbo, ki vsebuje vsebinsko presojo zadeve.³²⁸ Tako je zaključilo, da glede sklepa državnega tožilstva, s katerim je bil kazenski postopek končan in preiskava ustavljena, ni mogoče šteti, da je bil sprejet po vsebinski presoji zadeve in ga zato ni mogoče opredeliti kot »bis«, če je iz same obrazložitve tega sklepa razvidno, da ni bila opravljena podrobna preiskava (oškodovanec in morebitna priča sploh nista bila zaslišana), saj takšna »slepa« uporaba načela ne bis in idem onemogoči sankcioniranje protipravnega ravnanja in bi bilo ogroženo medsebojno zaupanje med državami članicami.³²⁹ V najnovejši zadevi *Popławski*³³⁰ je SEU pojasnilo, da razlaga, na podlagi katere bi država članica smela zavrniti izvršitev ENPP, ki je bil izdan za predajo državljanov druge države članice, zoper katerega je bila izdana pravnomočna sodba, s katero je bila ta oseba obsojena na zaporno kazen, zgolj zato, ker namerava prva država članica zoper to osebo sprožiti pregon na podlagi istih dejstev, pri čemer ta država članica sistematično zavrača predajo svojih državljanov, s katerimi so bili ti državljani obsojeni na zaporne kazni, ne bi bila skladna s pravom EU, saj ne izhaja iz zavrnitvenih razlogov po Okvirnem sklepu o ENPP (ki so naštetih taksativno), hkrati pa bi kršila načelo *ne bis in idem*.³³¹ SEU v svoji praksi kot ključno pri definiranju pojma »idem«, ki terja samostojno in enotno razlago,³³² postavi merilo istovetnosti dejanj v smislu obstoja celote med seboj neločljivo povezanih dejanj in to ne glede na pravno kvalifikacijo teh dejanj ali pravno zavarovan interes.³³³ SEU poudarja, da bi bilo zaradi neusklajenosti nacionalnih kazenskih zakonodaj merilo, temelječe na pravni kvalifikaciji dejanj ali na zavarovanem pravnem interesu,³³⁴ v nasprotju s ciljem območja svobode, varnosti in pravice. Če presoja merila istovetnosti dejanj pomenijo celoto dejanj, ki so med seboj časovno, prostorsko in glede predmeta neločljivo povezana, je v pristojnosti nacionalnih sodišč.³³⁵

---

³²⁸ SEU, Piotr Kossowski, C-486/14 z dne 19.6.2016, §§51-52.

³²⁹ SEU, Piotr Kossowski, C-486/14 z dne 19.6.2016, §53; Zoran Skubic, Načelo ne bis in idem skozi prizmo Schengenskega sporazuma v: Pravna praksa, 29-30, 2016, str.41.

³³⁰ SEU, Daniel Adam Popławski, C-579/15 z dne 29.6.2017.

³³¹ SEU, Daniel Adam Popławski, C-579/15 z dne 29.6.2017, §§44-47.

³³² SEU, Gaetana Mantella, C-261/09 z dne 16.11.2010, §38; Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009, str. 243.

³³³ SEU, Gaetana Mantella, C-261/09 z dne 16.11.2010, §39; SEU, Norma Kraaijenbrink, C-367/05, 18.7.2007, §36; SEU, Giuseppe Francesco Gasparini et. al., C- 467/04 z dne 28.9.2006, §54; SEU, Jean Leon Van Straaten, C-150/05 z dne 28.9.2006, §52; SEU, Leopold Henri Van Esbroeck, C-436/04 z dne 9.3.2006, §42; André Klip, *European Criminal Law, An Integrative Approach*, Intersentia, Mortsel, 2009, str. 243-246.

³³⁴ SEU, Jean Leon Van Straaten, C-150/05 z dne 28.9.2006, §47; SEU, Leopold Henri Van Esbroeck, C-436/04 z dne 9.3.2006, §35.

³³⁵ SEU, Jürgen Kretzinger, C-288/05, 18.7.2007, §34; SEU, Norma Kraaijenbrink, C-367/05, 18. 7. 2007, §36; SEU, Giuseppe Francesco Gasparini et. al., C- 467/04 z dne 28. 9. 2006, §56; SEU, Jean Leon Van Straaten, C-150/05 z dne 28. 9. 2006, §52; SEU, Leopold Henri Van Esbroeck, C-436/04 z dne 9. 3. 2006, §38.

Uveljavitev jamstva *ne bis in idem* na ravni EU je tako pomemben korak, ki sicer posega v državno suverenost in kaznovalno oblast, vendar povečuje varstvo posameznika v območju svobode, varnosti in pravice. Jamstvo z *erga omnes* učinkom je priznано med državami članicami, hkrati pa morajo takšno raven jamstva v EU zagotavljati tudi države podpisnice EKČP, ki Protokola št. 7 niso ratificirale ali so zanj določile pridržke in izjeme. Nadaljnji korak EU jamstva *ne bis in idem* je harmonizacija standarda, ki bi zavezovala države članice tudi v nacionalnih postopkih, s čimer bi se izognili situacijam, da države članice v notranjih postopkih uporabljajo svoj standard, kdaj šteje, da je bilo o isti zadevi že pravnomočno odločeno v postopkih z EU elementom, e.g. na temelju vzajemnega priznavanja pa nivo jamstva, kot ga razlaga SEU.

4. Sklep

Sklepno ugotavljam paradoks načela vzajemnega priznavanja v EU: načelo je bilo mišljeno kot alternativa harmonizaciji kazenskega prava, za katero ni bilo soglasja držav članic; izkazalo pa se je, da načelo vzajemnega priznavanja v praksi ne more delovati brez harmonizacije. Ob odsotnosti harmonizacije vsaj temeljnih kazenskih kvtel načelo resno ogroža varstvo posameznika v kazenskem postopku in je v neskladju z načelom enakosti. Čeprav je bilo načelo vzajemnega priznavanja uveljavljeno prezgodaj, nivo zaupanja med državami članicami pa se je izkazal za precej nižji, kot so ob uveljavitvi predvidevali, se je evropski zakonodajalec zavedel problema, in tako smo priča harmonizaciji pomembnih jamstev posameznika v kazenskem postopku. Samo z vzajemnim uveljavljanjem obeh mehanizmov, se lahko krepí in pospešuje tesnejše sodelovanje pravosodnih organov držav članic na kazenskopravnem področju. Problematika varstva ustavnih jamstev kljub vzajemni aplikaciji harmonizacije in načela vzajemnega priznavanja ni rešena, saj je ključno, da se ne harmonizira minimalni nivo kvtel, saj bi z načelom primarnosti prava EU in z učinkovanjem načela vzajemnega priznavanja to imelo uničujoč učinek na višja jamstva v posameznih državah članicah.³³⁶ Zgolj s harmonizacijo na ustrezni ravni varstva posameznika v kazenskem postopku (in ne s sprejetjem minimalnega skupnega imenovalca!) bi lahko upravičili prepoved zagotovitve ustavnih jamstev v mehanizmih načela vzajemnega priznavanja. Za zagotovitev pravice do sodnega varstva bi bilo potrebno sprejeti definicijo pojma »pravosodni organ« v instrumentih o vzajemnem priznavanju in se izogniti različnim razlagam v posameznih državah članicah, kar je problematično z vidika načela zakonitosti. Nujnost potrebe po poenotenju tudi na materialnem področju se je izkazala zaradi nedoločnosti seznama kategorij 32 kaznivih dejanj v Okvirnem sklepu o ENPP in drugih instrumentih EU, za katera je odpravljeno preverjanje dvojne kaznivosti, saj trenutna ureditev posega v načelo zakonitosti. *Erga omnes* načela *ne bis in idem* v EU gre z roko v roki z načelom vzajemnega priznavanja, in sicer posega državno suverenost, vendar pa ustrezno varuje posameznike znotraj EU. Tudi tu pa bi bila potrebna harmonizacija standarda, ki bi enak nivo varstva zagotovila tudi posameznikom v domačih postopkih v državah članicah.

Očitno je, da je vsem instrumentom načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb skupno pomanjkanje harmonizacije pravil in jamstev na ravni EU. Če bo razvoj EU nadaljeval v smeri poenotenja jamstev, bo lahko načelo vzajemnega priznavanja ustrezno uveljavljeno, hkrati pa

---

³³⁶ Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, Evropski nalog za prijetje in predajo, teoretični in praktični vidiki, GV Založba, Ljubljana, 2010, str. 50.

ne bo prišlo do deficita jamstev posameznikov v kazenskem postopku v državah članicah. Do sedaj je bil najuspešnejši instrument v praksi ENPP, po neuspeli uvedbi evropskega dokaznega naloga pa se kažejo veliki obeti za evropski preiskovalni nalog, ki bo omogočal izvajanje preiskovalnih ukrepov med državami članicami z namenom pridobitve dokazov, kar bo imelo revolucionaren vpliv na dokazovanje v kazenskih postopkih.

5. Viri in literatura

5. 1. MONOGRAFIJE IN DELI MONOGRAFIJ

Ed. Duncan Atkinson, *EU Law in Criminal Practice*, Oxford University Press, Oxford, 2013.

Maria Fletcher, Robin Lööf, Bill Gilmore, *EU Criminal Law and Justice*, Edward Elgar Publishing Limited, Cornwall, 2008.

Ed. Christina Eckes, Theodore Konstadinides, *Crime within the Area of Freedom, Security and Justice: A European Public Order*, Cambridge University Press, 2011.

Ester Herlin-Karnell, *The Constitutional Dimension of European Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2012.

Ed. Nico Keijzer, Elies Van Sliedregt, *The European Arrest Warrant in Practice*, TMC Asser Press, Hag, 2009.

Libor Klimek, *European Arrest Warrant*, Springer International Publishing, Cham, 2015.

Libor Klimek, *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law*, Springer International Publishing, Cham, 2017.

André Klip, *European Criminal Law, An Integrative Approach*, Intersentia, Mortsel, 2009.

Nina-Louisa Arold Lorenz, Xavier Groussot, Gunnae Thor Petursson, *The European Human Rights Culture – A Paradox of Human Rights Protection in Europe?*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2013.

Samuli Miittinen, *Criminal Law and Policy in the European Union*, Routledge, Oxfordshire, 2013.

Valsamis Mitsilegas, *EU Criminal Law*, Hart Publishing, Oxford, 2009.

Ed. Stefano Ruggeri, *Human Rights in European Criminal Law, New Developments in European Legislation and Case Law after the Lisbon Treaty*, Springer International Publishing, Cham, 2015.

Petra Sešek, *Načelo vzajemnega priznavanja in evropski nalog za prijetje in predajo, magistrska naloga*, Ljubljana, 2010.

Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Evropski nalog za prijetje in predajo, teoretični in praktični vidiki*, GV Založba, Ljubljana, 2010.

Katja Šugman Stubbs in Primož Gorkič, *Dokazovanje v kazenskem postopku*, GV Založba, Ljubljana, 2011.

Ed. John A. E. Vervaele, *European Evidence Warrant: Transnational Judicial Inquiries in the EU*, Intersentia, Utrecht, 2005.

5. 2. ČLANKI

Susie Alegre, Maria Leaf, Mutual Recognition in European Judicial Cooperation: A Step Far Too Soon? Case Study of European Arrest Warrant v: *European Law Journal*, 10, 2004, 2, str. 200–217.

Matthias J. Borgers, Mutual recognition in the European Court of Justice v: *European Journal of Crime, Criminal Law and Crimiology*, 2010, 2.

Anže Erbežnik, Ustavno sodišče RS ter evropski nalog za prijetje in predajo ali »kdo se boji Virginije Woolf« v: *Pravna praksa*, 27, 2008, 1, str. 22–30.

Anže Erbežnik, Mednarodnopravno sodelovanje v kazenski zadevah – podhranjeno področje v: *Pravna praksa*, 30, 2011, 36, str. 16–18.

Anže Erbežnik, Skupni standardi EU na področju kazenskega prava v primerjavi z nacionalnimi (ustavnopravnimi) standardi – Solange Reloaded v: *Pravna praksa*, 27, 2014, str. 22–27.

Francesco Impalà, The European Arrest Warrant in the Italian legal system, Between mutual recognition and mutual fear within the European area of Freedom, Security and Justice v: *Utrecht Law Review*, 2, 2005, 1, str. 56–78.

Valsamis Mitsilegas, The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU, v: *Common Market Law Review*, 43, 2006, str. 1277–1311.

Kalypso Nicolaidis & Gregory Shaffer, Transnational Mutual Recognition Regimes: Governance without Global Government v: *Law and Contemporary Problems*, 68, 2005, str. 263–318.

Steve Peers, 'Mutual recognition and criminal law in the European Union: Has the Council got it wrong?' v: *Common Market Law Review*, 41, 2004, 1, str. 5–36.

Miguel Poiares Maduro, So close and yet so far: the paradoxes of mutual recognition v: *Journal of European Public Policy*, 14, 2007, 5, str. 814–825.

Oreste Pollicino, European Arrest Warrant and Constitutional Principles of the Member States: a Case Law-Based Outline in the Attempt to Strike the Right Balance between Interacting Legal Systems v: *German Law Journal*, 9, 2008, 10, str. 1314–1355.

Andrew Sanger, Force of Circumstance: The European Arrest Warrant and Human Rights v: *Democracy and Security*, 2010, 6, str. 17–51

Lilijana Selinšek, Evropske razsežnosti načela »ne bis in idem« v: *Pravna praksa*, 2003, 13, str. 9–12.

Sašo Sever, Načelo ne bis in idem in pravo Unije v: *Evropska pravna praksa*, 2003, 2, str. 56.

Zoran Skubic, Načelo ne bis in idem skozi prizmo Schengenskega sporazuma v: *Pravna praksa*, 29–30, 2016, str. 41.

Katja Šugman-Stubbs, Slabo argumentirana odločitev o ENPP v: *Pravna praksa*, 26, 2007, 19, str. 28–30.

Kaja Šugman-Stubbs, Obseg sodne kontrole ENPP v: *Pravna praksa*, 20, 2008, str. 22–26.

Katja Šugman-Stubbs, Kako v kazenskem postopku vrednotiti dokaze, ki so bili pridobljeni v tujini v: Pravna praksa, 47, 2012, str. 22–32.

Katarina Vatovec, Meje načela vzajemnega zaupanja pri izvršitvi evropskega naloga za prijetje v: Pravna praksa, 16-17, 2016, str. 34–35.

John A. E. Vervaele, Ne Bis In Idem: Towards a Transnational Constitutional Principle in the EU? V: Utrecht Law Review, 9, 2013, 4, str. 211–229.

5.3. SODNE ODLOČBE

5.3.1. SES in SEU

J. Nold, Kohlen in Baustoffgroßhandlung, C-4/73 z dne 14. 5. 1974.

European Court reports 1974 Page 00491.

Rewe-Zentral AG (Cassis de Dijon), C-120/78 z dne 20. 2. 1979.

Združeni zadevi Hüseyin Gözütok, C-187/01 in Klaus Brügge, C-385/01 z dne 11. 2. 2003.

Filomeno Mario Miraglia, C-469/03 z dne 10. 3. 2005.

Maria Pupino, C-105/03 z dne 16. 6. 2005.

Leopold Henri Van Esbroeck, C-436/04 z dne 9. 3. 2006.

Jean Leon Van Straaten, C-150/05 z dne 28. 9. 2006.

Giuseppe Francesco Gasparini in ostali, C- 467/04 z dne 28. 9. 2006.

Advocaten voor de Wereld VZW, C-303/05 z dne 3. 5. 2007.

Norma Kraaijenbrink, C-367/05, 18. 7. 2007.

Jürgen Kretzinger, C-288/05, 18. 7. 2007.

Klaus Bourquain, C-297/07 z dne 11. 12. 2008.

Artur Leyman in Aleksej Pustovarov, C-388/08 z dne 1. 12. 2008.

Vladimir Turanský, C-491/07 z dne 22. 12. 2008.

Gaetano Mantello, C-261/09 z dne 16. 11. 2010.

Chalkor AE Epexergasias Metallon, C-386/10 z dne 8. 12. 2011.

Otis NV in ostali, C-199/11 z dne 6. 11. 2012.

N.S., združeni zadevi C-411/10 in C-493/10 z dne 21. 12. 2011.

Melvin West, C-192/12 PPU z dne 28. 6. 2012.

João Pedro Lopes Da Silva Jorge, C-42/11 z dne 5. 9. 2012.

Ciprian Vasile Radu, C-396/11 z dne 29. 1. 2013.

Stefano Melloni, C-399/11 z dne 26. 2. 2013.
Jeremy F., C-168/13 z dne 30. 5. 2013.
A., C-463/15 z dne 25. 9. 2015.
Združeni zadevi Pál Aranyosi in Robert Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 z dne 5. 4. 2016.
Paweł Dworzeck, C-108/16 z dne 24. 5. 2016.
Piotr Kossowski C-486/14 z dne 19. 6. 2016.
J.Z., C-294/16 PPU z dne 28. 7. 2016.
Openbaar Ministerie proti A., C-463/15 PPU z dne 25. 9. 2015.
Emil Milev, C-439/16 z dne 27. 10. 2016.
Atanas Ognyanov, C-554/14 z dne 8. 11. 2016.
Ruslanas Kovalkovas, C-477/16 z dne 10. 11. 2016.
Krzysztof Marek Poltorak, C-452/16 dne 10. 11. 2016.
Halil Ibrahim Özçelik, C-453/16 z dne 10. 11. 2016.
Gaetan Mantella, C-261/09 z dne 16. 11. 2016.
Jozef Grundza, C-289/15 z dne 11. 1. 2017.
Gerrit van Vamde, C-582/15 z dne 25. 1. 2017.
Thomas Vilkas, C-640/15 z dne 25. 1. 2017.
Daniel Adam Popławski, C-579/15 z dne 29.6.2017.

5.3.2. ESČP

Engel in drugi proti Nizozemski, 5100/71, 8. 6. 1976.
H. proti Belgiji, 8950/80, 20. 11. 1987.
Belilos proti Švici, 10328/83, 29. 4. 1988.
Poirtrimol proti Franciji, 23. 11. 1993.
Gradinger proti Avstriji, 15963/90, 23. 10. 1995.
Sauders proti Združenemu kraljestvu, 19187/91, 17. 12. 1996.
Oliveira proti Švici, 84/1997/868/1080, 30. 7. 1998.
Franz Fischer proti Avstriji, 37950/97, 29. 8. 2001.
Elçi in ostali proti Turčiji, 23145/93 in 25091/94, 24. 3. 2004.
Ilaşcu in ostali proti Moldaviji in Rusiji, 48787/99, 8. 7. 2004.

Bosphorus Hava Yollari Turizm Ve Ticaret Anonim Şirketi proti Irski, 45036/98, 30. 6. 2005.
Maszni proti Romuniji, 59892/00, 21. 9. 2006.
Böheim proti Italiji (odločitev o dopustnosti), 35666/05, 22. 5. 2007.
Monedero Angora proti Španiji, 41138/05, 7. 10. 2008.
Salduz proti Turčiji, GC, 36391/02, 27. 11. 2008.
Sergey Zolotukhin proti Rusiji, 14939/03, 10. 2. 2009.
Stephens proti Malti (no.1), 11956/07, 24. 9. 2009.
Stapleton proti Irski, 56588/07, 4. 5. 2010.
Paksas proti Latviji, 34932/04, 6. 1. 2011.
Pianese proti Italiji in Nizozemski, 14929/08, 27. 9. 2011.
Tomasović proti Hrvaški, 53785/09, 18. 10. 2011.
Iacov Stanciu proti Romuniji, 35972/05, 24. 7. 2012.
Michaud proti Franciji, 12323/11, 6. 12. 2012.
Voicu proti Romuniji, 22015/10, 10. 9. 2014.
Constantin Aurelian Burlacu proti Romuniji, 51318/12, 13. 10. 2014.
Mihai Laurențiu Marin proti Romuniji, 79857/12, 10. 9. 2014.
Trabelsi proti Belgiji, 140/10, 16. 2. 2015.
Lucky Dev proti Švedski, 7356/10, 27. 2. 2015.
Morice proti Franciji, 29369/10, 23. 4. 2015.
Varga in ostali proti Madžarski, 14097/12, 45135/12, 73712/12, 34001/13, 44055/13, in 64586/13, 10. 6. 2015.
Avotiņš proti Latviji, 17502/07, 23. 5. 2016.
A in B proti Norveški, 24130/11 in 29758/11, 15. 11. 2016.
Šimkus proti Litvi, 41788/11, 13. 7. 2017.
Daniel Adam Popławski, C-579/15 z dne 29. 6. 2017.

5.3.3. OSTALE SODNE ODLOČBE

Nemško Zvezno ustavno sodišče, 2 BvR 2236/04 z dne 18. 7. 2005.
US RS, U-I-92/97 z dne 8. 5. 1997.
US RS, Up-3871/07, U-I-80/09 z dne 1. 10. 2009.
US RS, Up-384/15-19 z dne 18. 7. 2016.

6. ZAKONODAJA IN DRUGI FORMALNI VIRI

6.1. EU

Listina EU o temeljnih pravicah 2016/C 202/02 z dne 7.6.2016, UL C 202 , str. 389–405.

Listina EU o temeljnih pravicah, 2010/C 83/02 z dne 18. 12. 2000, UL C 364, str. 1–22.

Pogodba o Evropski uniji (prečiščeno besedilo 2016), UL C 202 (2016), str. 1–201.

Pogodba o Evropski Uniji z dne 19.7.1991, UL C 191, str. 1–63.

Pogodba o delovanju Evropske Unije z dne 7. 6. 2016, UL C 202, str. 1-388.

Pogodba o delovanju Evropske Unije z dne 9.5.2008, UL C 115, str. 47–388.

Lizbonska pogodba, ki spreminja Pogodbo o Evropski uniji in Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti z dne 13. 12. 2007, UL C 306, 17.12.2007, str. 1–271.

Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, UL L 190, 18. 7. 2002, str. 1–20.

Okvirni sklep Sveta 2003/577/PNZ z dne 22. julija 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji UL L 196, 2. 08. 2003 str. 0045–0055.

Okvirni sklep Sveta 2005/214/PNZ z dne 24. 2. 2005 o uporabi načela vzajemnega priznavanja denarnih kazni, UL L 76, 22. 3. 2005, str. 16–30.

Okvirni sklep Sveta 2006/783/PNZ z dne 6. 10. 2006 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi, UL L 328, 24. 11. 2006, str. 59–78

Okvirni sklep Sveta 2008/675/PNZ z dne 24. 7. 2008 o upoštevanju obsodb med državami članicami Evropske unije v novem kazenskem postopku, UL L 220, 15. 8. 2008, str. 32–34

Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji, UL L 327, 5. 12. 2008, str. 27–46

Okvirni sklep Sveta 2008/947/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami, UL L 337, 16. 12. 2008, str. 102–122

Okvirni sklep Sveta 2008/978/PNZ z dne 18. decembra 2008 o evropskem dokaznem nalogu za namene pridobitve predmetov, dokumentov in podatkov za uporabo v kazenskih postopkih, UL L 350, 30. 12. 2008, str. 72–92

Okvirni sklep Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe, UL L 81, 27. 3. 2009, str. 24–36

Okvirni sklep Sveta 2009/829/PNZ z dne 23. oktobra 2009 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odločb o nadzornih ukrepih med državami članicami Evropske unije kot alternativni začasemu priporu, UL L 294, 11. 11. 2009, str. 20–40

Okvirni sklep Sveta 2009/948/PNZ z dne 30. novembra 2009 o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih, UL L 328, 15. 12. 2009, str. 42

Direktiva 2010/64/EU z dne 20. 10. 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih, UL L 280/1, 26. 10. 2010.

Direktiva Evropskega Parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah, UL L 130, 1. 5. 2014, str. 1–36.

Direktiva 2013/48/EU z dne 22. 10. 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzemom prostosti, UL L 294, 6. 11. 2013, str. 1-12.

6.2. RS

Ustava Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 33/91-I s spremembami.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske Unije EVA 2016-2030-0003.

Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske Unije (ZSKZDČEU-1), Uradni list RS, št. 48/2013, 37/2015.

7.DRUGI VIRI

Commission of the European Communities, Communication from the Commission to the Council and the European Parliament, Mutual Recognition of Final Decisions in Criminal Matters, COM(2000) 495 final, Bruselj, 26. 7. 2000.

Programme of measures to implement the principle of mutual recognition of decisions in criminal matters (2001/C 12/02), 15. 1. 2001.

Komisija Evropskih Skupnosti, Poročilo Komisije na podlagi člena 34 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, KOM (2005) 0063 končno, Bruselj, 23. 2. 2005.

Commission of the European Communities, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Towards an EU Criminal Policy: Ensuring the effective implementation of EU policies through criminal law, COM(2011) 573 final, Bruselj, 20.9.2011.

Resolucija Evropskega parlamenta s priporočili Komisiji o reviziji evropskega naloga za prijetje (2013/2109(INL)), 27. 2. 2014.

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Antonia Tizzana v zadevi Werner Mangold v. Rüdiger Helm, C-144/04, predstavljeni dne 30. 6. 2005.

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Dámasa Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi Advocaten voor de Wereld VZW v. Leden van de Ministerraad, C-303/05, predstavljeni 12. 9. 2006.

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Yvesa Bota v zadevi Melloni, C-399/11, predstavljeni 2. 10. 2012.

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Michala Bobka v zadevi Grundza, C-289/15, predstavljeni 28. 7. 2016.

Sklepni predlogi Generalnega Pravobranilca Manuela Camposa Sánchez-Bordone v zadevi Openbaar Ministerie proti Halilu Ibrahimu Özçeliku, C-453/16 PPU, predstavljeni 19. 10. 2016.

Sklepni predlogi Generalnega Pravobranilca Manuela Camposa Sánchez-Bordone v zadevi Openbaar Ministerie v. Krzysztofu Mareku Poltoraku, predstavljeni 19. 10. 2016.

Sklepni predlogi Generalnega Pravobranilca Pedra Cruza Villalóna v zadevi Åklagaren proti Hansu Åkerbergu Franssonu, C-617/10.

Council of Europe/European Court of Human Rights, Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights – Right to a Fair Trial (criminal limb), 2013, dostopno na: <http://www.echr.coe.int> (nazadnje dostopano 22. 8. 2017, 21:47).

European Court of Human Rights, Factsheet: Right not to be tried or punished twice (the non bis in idem principle), Press Unit, 2017, dostopno na: <http://www.echr.coe.int> (nazadnje dostopano 30. 8. 2017, 18:46).

Julia Sievers, Managing diversity: The European Arrest Warrant and the potential of mutual recognition as a mode of governance in EU Justice and Home Affairs, prispevek na EUSA Tenth Biennial International Conference in Montreal, 17.-19. 5. 2007, dostopno na: <http://aei.pitt.edu/8036/1/sievers-j-08i.pdf> (nazadnje dostopano 7. 7. 2017, 21:33).

Joanna Apap in Sergio Carrera, Judicial Cooperation In Criminal Matters, European Arrest Warrant, A Good Testing Ground For Mutual Recognition In The Enlarged Eu?, Centre For European Policy Studies, CEPS Policy Brief No. 46, Februar 2004, dostopno na: <http://aei.pitt.edu/6476/> (nazadnje dostopano 4. 7. 2017, 15:20).

Vlada RS, Ministrstvo za pravosodje, Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami EU, dostopno na: http://www.mp.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/ (nazadnje dostopano 30. 8. 2017, 19:04).